

891.79

S79

Opa1924

ПАНСЬКА ГУБА, ТА ЗУБІВ НЕМА

— або —

ЗА ДВОМА ЗАЙЦЯМИ

Комедія з міщанського життя

зі співами і танцями

на 4 дії.

СКОМПАНУВАЛИ:

Старицький та Левицький.

UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th ST.
NEW YORK - N. Y.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Ню Йорк 29 Марта 1924 Року.

891.79

579

Ора 1924

ПАНСЬКА ГУБА, ТА ЗУБІВ НЕМА.

АБО

ЗА ДВОМА ЗАЙЦЯМИ.

КОМЕДІЯ З МІШАНСЬКОГО ЖИТТЯ ЗІ СПІВАМИ І ТАНЦЯМИ.

НА 4 ДІІ.

СКОМПАНУВАВИ: СТАРИЦКІЙ ТА ЛЕВИЦКІЙ.

Д І Є В І О СОБИ.

✓ ПРОКІП СВИРИДОВИЧ СІРКО, міщанин має крамницю.
ЯВДОКІЯ ПИЛИПІВНА, його жінка.

✓ ПРОНЯ, дочка їх.

✓ СЕКЛИТА ЛЕМЕРИХА, сестра Сірчиси, перекупка.
Галя, її дочка.

СВЕРИД ПЕТРОВИЧ ГОЛОХВОСТИЙ, промотаний цилюрник.

НАСТЯ подруги Проні, манірні.

НАТАЛКА

✓ ХИМКА, наймичка у Сірків.

НИДОРА, ~~ведучиця у Лемарихи.~~

СТЕПАН ГЛЕЙТЮК, бувший наймит у Лемарихи,

МАРТА - бублейниця,

Устя, черевшниця.

Меропія - черевшниця. живе у монастири, черниця.

ДВА БАСИ.

Йосіко, жид.

КВАРТАЛЬНИЙ, ГАРМОНЬЩИК, МІШАНЕ І ЛЮДЕ ОБ'ЇЗКІ.

ДІЄТЬСЯ НА УКРАЇНІ КОЛО КИЇВА.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

НЮ ЙОРК 29 МАРТА 1924 РОКУ.

Д І Я 1

Обстановка: Глибокий яр. Під горою на ліво гарненький домок. Сірків з садком, за ним паркан і знов якийсь садок і домок, на право гора, баркан а далі яр. На дальній горі видно Київ. Вечір.

ВИХІД 1

Прокіп Свиридович і Явдокія Пилипівна сидять на лавці біля дому.

Явдокія: Бач, як сьогодні вечірню зараня одправил и ще-й і сонечко не зайшло! А то тим, що нови дячок гарно вичитує.

Прокіп: Чим-же гарно?

Явдокія: Як чим? Голосно словами, мов горохом сипле.

Прокіп: Так, так! Як пустить язика, то він у його, як млинове колесо, тільки бррр!.. І меле разом і решетує...

Явдокія: А твій старий мне, мне той язик, як баба во вну...

Прокіп: Прирівняй ще цього штовкала до старого дячка! Той таки чита по стародавньому, по божественному, а цей...

Явдокія: Заступайся за свого шкарбана тим, мабуть, що табакою почастує.

Прокіп: Так що-ж що почастує!

Явдокія: А то, щой в церкві заживаєш табаку, мов маленькій...

Прокіп: Лопочи, лопочи, а ти заступаєшся за нового тим, що молодший.

Явдокія: Вигадай ще що!

Прокіп: Та-й вигадаю!

Явдокія: От уже не люблю, як ти почнеш вигадувати т та драгувати! / обернулась /

Прокіп: Ну, ну! Не сердься, моя старенька, тоя пожартував! / СТАРА МОВЧИТЬ НАДУТА / Не седся бо, моя сивесенька!

Явдокія: Та годі вже!

Прокіп: Чого годі? Хвалити Бога прожили вік у добрій згоді та лагоді, діждалися сього ясного вечора... Да не зайдетъ сонце во гніві вашім...

Явдокія: Та я вже на тебе не сердюся! Тільки не вередуй.

Прокіп: Ні, ні не буду. А нам таки справді нарікати ні на що, вік пройшов, лиха не зазнали, хоча і були хмарки, та Господь хранив од тучі, єсть на старість, і шматок хліба, і за куска, і закуток.

Явдокія: А працювали-ж за те як, рук не складаючи!

Прокіп: То що-ж! Хто дбає той має! Неперестаньмо трудімся, да не увійдете в напасть! Аби чужого хліба не заїдали та з чужої кєрвавиці не користувалися!

Явдокія: Здається, уже на нас голубе, нікому і скаржитись!

Прокіп: А хто зна? Може і нам перепала чужа копійка!

Явдокія: Як же гандлювати без того? То вже нехай Бог проща! Нам же треба було дбати, дочка росла одиначка, треба було на посаг скласти.

Прокіп: Так, так, так... наградив таки нас Господь дочкою - розумна!

Явдокія: І вже! Шо розумні, так на в весь Подол! Так не жалували-ж на їх грошей, у який кошт та наука увійшла-страх! Скільки отій мадамі до панцьона переплачено!

Прокіп: А за який час? Довго там побула?

Явдокія: Мало хіба? Аж три місяці! Ти-б уже хотів свою дитину запакувати у науку-на муку, аж до загину!

Прокіп: Я не про тєє, мені ті панцьони і не до смаку, а коли гроші за рік заплачено, то треба було принаймні за них одсидіти!

Явдокія: Грошей шкода було, а дитини то ні, що за три місяці змарніла та знівечилась, хоч живою у труну клади! Там уже мало того, що науками в вимучили, вимордували, та ще-й і голодом морили! Дитина не видержала і утікла!

Прокіп: То нічого, одпаслижся дома, одно тільки не гаразд.

Явдоха: Що там? Уже знов почав вередувати?

Прокіп: Та я і мовчати-му, а тільки той пенцьон...

Явдоха: Що пенцьон?

Прокіп: Оттуть у мене сидить! /ПОКАЗУЄ НА ПОТИЛИЦЮ/

Явдокія: Ти знову?

Прокіп: /ЗІТХНУВ/ Та мовчу-ж! / ЧУТИ ЗДАЛЕКУ ГУРТОВУ ПІСНЮ/.

Не щечечи , соловейко,
На зорі раненько,
Не щечечи манюсенській,
Під вікном близенько!

Явдокія: А славно співають! Я страх люблю хлопччі піні!

Прокіп: Славно, славно! Завтра неділя, а вони тукають.

Явдокія: А коли-ж ім і погуляти, як не під свято!

Прокіп: То-й розходились спати, а то-й самі не спят і другим не дають... /ПОЗІХАЄ/.

Явдокія: Той йдиж собі спати, хтож боронить?

Прокіп: Та яб уже так щоб і лягати, та Проні ждемо.

Явдокія: А правда, чого вони так забарились? Уже і ніч на дворі, тиб пішов та знайшов їх!

Прокіп: Де-ж я їх буду шукати? Та їх і кавалер проведе.

Явдокія: Та проведуть... кавалерів за ними, як полови за зерном, а все таки страшно.

Прокіп: Не бійся, не маленькі. /ПОЗІХА ЗДОРОВО/ Ой, Господи помилуй мене грішного раба свого! /ЗНОВ ПОЗІХА І ХРЕСТИТЬ РОТА/ Чого цея так позіхаю?

Явдокія: / ПОЗІХА І СОВІ/. Оце! ти позіхаєш, а я за тобою.

Прокіп: / ПОЗІХА ЗНОВ/. Пху! на тебе сатано! Позіхнув так, що трохи рот не роздерся!

Явдокія: Та затуливби рота, а то так не гарно дивитись, що-й.....

Прокіп: А ти думаєш мені гарно дивитись, як ти розяв виш свою вершу?

Явдокія: З якого це часу з мого рота стала верша?

Прокіп: Та хібаж уже не пора?

Явдокія: Пху, пху! / РОЗСЕРДИЛАСЬ ПІШЛА ДО ХАТИ/.
Прокіп: / ПОЧУХАВ ГОЛОВУ/. Розсердилась моя стара,
розгнівалась, треба помиритись./ПІШОВЗАНЕВ/.

ВИХІД, 2, МІШАНЕ, МІШАНКИ І ХОР.

Хор: / ЗА КУЛІСАМИ СПІВАЙ.

Твоя пісня дуже гарна,
Гарно ти співаєш,
Ти щасливий спарувався
І гніздечко маєш.

ЧЕРЕЗ СЦЕНУ ПЕРЕХОДЯТЬ ХЛОПЦІ І ДІВЧАТА СПІВАЮЧИ, ЗА
НИМИ ПО УХОДІ НАДХОДИТЬ ГОЛОХВОСТИЙ, У ЦІЛІНДРІ ПЕНДЖ
ДЖАКУ І В РУКАВИЧКАХ, ПІДХОДИТЬ ДО ГУРТУ/.

Голох: / ДО СЕБЕ/. А славні тут дівчатка-мішаночки,
доложу вам чисте амбре! Думав що знайду між
ними ту, що коло Владимірі бачив, - так нема, а
вона здається, з цього кутка. От пипочка, що
просто тільки ах, ах- та переах! Одно слово
канахветка-только смокчи! Трохи чия даже не
улюбився у ейо, чесне слово, просто зголови
це йдоть... Господи! Що-ж це я? Чи не прогавив
за нею главнога предмета, Проні? От тобі і
на! Побігти шукати, /ПІШОВ ХУТКО НА ПРАВО/.

ХЛОПЦІ: СПІВАЮТЬ.

А я бідний безталанний
Без пари без хази,
Не довелося мені всвіті
Весело співати!

ОДДАЛЕКИ ЧУТИ ШО ДРУГИЙ ГУРТ СПІВАЄ ТУ СА-
МУ ПІСНЮ/.

Бас 1: А внас басы краці, уних як побиті горшки.

Бас 2: Або як старі пуганські решета!

Усі: А справді, СМІЮТЬСЯ/.

Хлопець: А який тепер хор найкращий? Чи семинарський
чи брацкый?

Бас 1: Звичайно, брацкый.

- Бас 2: А я кажу семинарський,
Бас 1: Ба, брешеш!
Бас 2: Ба, не брешу! В семинарському хорі сам таран
Таран як попере горою, го-го-го! Або Орест як
посує октавою, гур-р-р аж гори дріжуть!
Бас 1: Ав брацкому Кирило чого варт?
Бас 2: Ну, що-ж, Кирило тай годі.
Бас 1: Ет!
Степан: А хто по вашому панове, розумнійшій у Киє-
ві, чи семенарист, чи академист, чи універ-
ситант?
Хлопець: Голохвостий!
Степан: / РЕГОЧЕСЬ / Ото, ушкварив!
Бас 1: Попав пальцем у небо!
Дехто: Найшов розумного на смітнику! Ха-ха-ха!
Хлопець: А хтож розумнійший за нього? Говорить по
ученому, що і не второпаш.
Степан: Чи у тебе часом не загублено якої клепки?
Хлопець: Чого ти присікався?
Степан: Дивіться люде добрі, що по свинячому хрюка
то-й розумнійший значить!
Другі: Чого-ж справді сміятись? Голохвостий, таки
не взяв його кат, розумний, освічений, таки
паном діло, і ходить і говорить по панському
Степан: Ов-ва! Не бачила розкошів свиня, той саж за
палаці здався!
Дехто: Та годі вам, за чорт зна що змагатись!
Степан: І то правда, пху!
Дехто: Од мішан одстав, адо панів не пристав.
Степан: Та як-же! Натягне штани-галанцізує чоботи и
на ридях та ще напне на голову капелюха, тай
дметься, як шкурат на огни! Які були у батька
гроші, процвиндрив, а тепер що на йому, то і
при йому!
Бас 1: А так, батько його було на базарі голив та
кров пускав, баньки ставив, тай копійка води-
лась, а він вже бач і цилюрню по модньому.
Степан: Не знаю, чи голить других, а що себе то обго-
лив-- то так!..

- Бас 1: А який ласун до дівчат, як зводить усіх біді!
- Бас 2: Та тож Степан через тебе на нього і гори верне.
- Дехто: Боїться значить, щоб не одбив дівчини.
- Степан: Одбив би я йому печінки!
- Другі: О! Він хваткий!
- Бас 1: Ав тебе уже є коханка?
- Степан: Що ти їх слухаєш? Верзуть теревені!
- Дехто: Єсть, єсть...
- Бас 1: А хто?
- Хлопець: Галя Пимиришина.
- Бас 1: Гарна?
- Хлоп: Чудо, яка!
- Степан: Ти бо мені гляди і честь знай, бо язика і полатати можна.
- Хлоп: Що-ж я сказав? От напасть!
- Другі: Цитьте! Он Голохвостий йде!
- ВИХІД З ГОЛОХВОСТИЙ НАДХОДИТЬ.
- Дехто: Здрастуйте, Свириде Петровичу! А ми вас оце згадували...
- Голох: А, хороше, добре...
- Степан: / У БІК/. Добре що не чув!
- Голох: / ПОДАЄ ДЕКОМУ РУКУ І РЕШТІ КЛАНЯЄТЬСЯ/. Мене такж всегда споминають, значить моя моя парсона у шику!
- Степан: / НА БІК/. Як свиня вдош!
- Голох: / ВИЙМАЄ ЗИГАРНИЦЮ/ Нет лі у кого сірника?
- Хлоп: Ось у мене єсть! / ЗАПАЛЮЄ ЙОМУ/. А мені Свириде Петровичу, можна одну взяти?
- Голох: На! Може чи не угодно ще кому? Цигарка первий сорт.
- Дехто: Давайте, давайте! / ЗАКУРЮЮТЬ/ Нічого собі.
- Голох: Нічого! Понімаєте ви як свині у апельсинах! Це шик-не цигарки! Каждая стоїть пять копійок, значить, примером, потягнув, а уже пять копійок нема.
- Хлоп: От дорого!
- Степан: / НА БІК/. От бреше гладко.

Декто: Витакі кидаєте силу грошей!

Голох: Чаво мне денег жаліть? Главное дело сібе удо-
вольствіє! Можеть іх у меня іногда сколько ти-
сячок, дак за-то-ж вийшов образованим, как пер-
вий дворянин!

Степан: / ТИХО ДО ДРУГИХ/. Такого дворянина під тина!

Другі: І правда надів жупан, тай дума що пан.

Голох: Тепер следственно меня по всех усядах первым
хвистонем приймають, а почому? Потому, што я умею
как соблюсти свой тип, по благородному, говорить

Степ: А по собачому, добродію, часом не вмієте? /СМІХ/.

Голох: Ше нет! Прийдьотся хіба разве од вас науку полу-
чить!

Степа: Ви таки, Бог дасть на мою науку дочекаетесь!

Голох: / ЗГОРДА/ Наведіть сначала себя політурою!

Степа: Цур дурня, та масла грудку!

Другі: Та годі вам!

Голох: Невежество шмаровожне! Што звами тут фиксатур-
ничать? Шо уберешся в мужичество!

Хлоп: Скажіть бо будь ласка, хоч що небудь по хранны-
цкському!

Голох: Да што ви понімаєте?

Хлоп: А яке убраня на вас, Свириде Петровичу, чудо!
Певно дороге!

Голох: Конечно, не копешне! Хвистонистої моди і загра-
нишного матеріялу, да і шив, можна сказать, пер-
вий магазин. От ви подумаєте, што плаття-лиш биш
то, а плаття первое дело, потому што по платтю
всякого стрічають.

Степ: / ДО ДРУГИХ/ А по уму виряжають!

Голох: / НЕ ЗВЕРТАЮЧИ УВАГИ/. От возьмом примером бру-
ки, трубою стоять, как вилиті, чисто англицкій хв-
вистон! А чаво небудь додай і вже хвизиномії не
імеють! Або вот желетка, здається-кажется, а хит-
ра штука, только немножко не потрап, мода не та
уже і сімпатії нето. Я вже не говорю про пінжак
ето первая хворма, как только хворми нето, так і

нікоторого шику! А от даже шляпа, на што уже шляпа, а как значить пригалаве, так і на тебе нарад!

Дехто: Добре на цьому знається! Нема що казати!

Хлоп: А матерія яка! Ряба, ряба-та зозуляста, от би і ме ні такого на штани!

Голох: Зазуляста?! Шаталаньська?

Хлоп: Що-ж то значить шарлатаньська?

Голох: Ет мужва! Што зтобою розгаварювать.

Хлоп: Та я так.

Дехто: Розкажіть краще що нам! Ви-ж там по світі буваєте, розумних людей чуваєте...

Голох: Не все то для простоти інтересно, што для меня матеріально.

Дехто: Та всеж може і нам буде інтересно. Ось ходімо на гору, посьпіваємо, побалакаємо, випемо мокрухи преподобниці.

Голох: Хороший билби для меня кадрель водити звами кумпанію!

Дехто: Е, ви вже дерете носа до неба!

Другі: Та киньте його, цур йому!

Степ: Не знаєте хіба прислів'я, не руш добра....

Хлоп: Та ходім-бо Свириде Петровичу не церемоньтєсь!

Голох: Ей Богу, неля, тут, понімаєте, делікатна матерія. Каквюру значить нужно підстерегти і спровонить Одно слово, не вашого розуму дело!

Хлоп: Що-ж воно таке?

Голох: Інтрижка.

Хлоп: Як?

Степ: Та кинь його, ходім!

Другі: Ай справді! Чого зним возитись? Ну його к-бісу! Рушай далі! / ВСІ ПІШЛИ/.

Голох: Дурні хахли! Ідіть здорові! Што значить проста мужва? Ніякого понятія нето, ніякой делікатной хвантазіі... так і пре! А вот у меня в галаве завсегда такой водеволь, што только мерси,

потому образований чоловік! Да што прочем про них? Годі доволно! От якби Проні не пропустить! Шукаю нігде нето, чи не пройшла разве? Так кудю-ж пройти їй, когда ми калавурим. Удивітельно дело! Нужно підождати. Треба сьогодні на неї рішительно налягти. Здається я ей нараїлся. Ну, да кому я не нараюсь... А вот, щоб Проні не випустить зрук, то необходимо. Багата, який дом, сад! А лавки, а денег по скриняки! Старого Сірка як струсну, то так і посиплються карбованці! Одна надія на її придане, бо інаше не можу поправити своїх ділов, такий скрут хоч вішайся. Довгів стільки, як блох у курнику! З дому вийти у день страшно, щоб який жидюга не піймав, їй Богу правда. Тут особливо Йосько єсть, так таке уїдливе, кляте, што ніяким хвисоном його не обїдеш. Де здибав то і давай гроші, тай давай! Ну, деж я тобі візьму коли немай! А він дурний одно, давай тай годі, вертай щоє брав? Ну, што он? Какое понятіє імеєть? Сказано жид! А ти тікай, бо посадить-чиста напасть! Так і ховаюсь і кручуєсь, як муха в окропі, та у цилюрні вже посадив замість себе гарсона та що стого? Цилюрня таки лопне! От, як дасть Бог, на Проні женьєсь, себто на її добрі та на її грошак, тоді я бритви через голову у Дніпро позакидаю, а заживу купцем першої гїлдії, завю таки моди-аладябель! Тількиж Проня і погана, як жаба... Та якби запусить пазурі у її скриню, то ми при боці заведемо таке монпасе, що тільки пальці облизуї! От би приміром ту дівчину, що коло Владимира ганяв! А-ах!

ВИХІД 5-тий.

НАДХОДЯТЬ, ПРОНЯ, НАСЬТЯ і НАТАЛКА.

Голж: / УЗДРІВШИ ІХ / А ось і вони з, кумпанією! Ну, Голохвостий, держись!

ПРОНЯ, НАСЬТЯ і НАТАЛКА МЛЯВО ІДУТЬ І ПРАЩАЮТЬСЯ З ЯКИМОСЬ КАВАЛЄРОМ /.

Гол: Як-би ето підойти похвисоніще, щоб так зразу шикомм і пройняти? / ПРОБУЄСЬ КЛАНЯТИСЬ / . Ні не так... / ОБСМИКУЄ ОДЕЖУ НА СОБІ /.

- Проня: / НАДБЛИЖАЄТЬСЯ ЗА НЕЮ ПОДРУГИ/. Голохвостий здається?
- Голох: / ПІДБІГА/. Бонджур! Мое серце розпалилося, мов шипці, поки я дожидав мамзель!
- Проня: / МАНІРНО/. Мерси мусю! / ДО ПОДРУГ/ Таки дождався, я нарочите проманіжила.
- Голох: Рекомендуйте мене, пожалуста, баришням! Хоч я і не знаю їх, но надюсь, што ви не будете водить компанію лиш би зким!
- Проня: Розуміється, што мої блиські приятельки і сасіди
- Голох: Рікомендуюсь вам, Свирид Петрович Галохвостий.
- Настя: Мені здається що ми десь стрічались.
- Голох: Нічаво нету вдивітельного-міня знаєть увесь мір в Кієві чисто.
- Натал: Невже?
- Голох: Рішительно. Міня вездє принімають, как сваво, значить, без хвисона!
- Проня: Там верно красавиць найшли порядошно?
- Голох: Што мне краса? Натурально перве дело ум і обходженіє, делікатні хранцускі манери, шоб вийшов шик!
- Проня: Розуміється, не мужицкі, фе! Мове жар!
- Натал: / ДО НАСЬТІ/. Який він гарний!
- Настя: Нічого собі, тільки штукований!
- Натал: А я вас сегодня десь бачила.
- Голох: Я чоловік не очень посидющий, люблю у праходку з образованими людьми ходить. Ноги чоловіку для того видете і дані, штоб бити ними землю, потому вини і ростуть не з голови...
- Натал: / ДО НАСТІ/ Який він розумний та гострий як бри тва!
- Проня: А я-ж вам не казала, што первий кавалер!
- Голох: Не вгодно лі баришні, покурить папіроски?
- Натал: Што ви, я не курю!
- Настя: І я ні, та чи пристало-ж баришням?
- Голох: Перша мода!

- Проня: А ви не знаєте? Дайте міне! /ЗАКУРЮЄ І КАШЛЯЄ/.
- Голох: Може крeпкі? Я, як што дозволите, Проню Прокоповно, принесу вам натуральних дамських.
- Проня: Мерен! То я ковнула какось диму...
- Настя: Та киньте папіроску, а то ще закашляєтесь.
- Проня: Пусте! Я ще в пенціоне курила...
- Голох: Чим же мне баришень прекрасних поштувати? Позвольте канахиток! / ВИЙМАЄ ЗКИШЕНІ ВПИНДЖАКУ/.
- Настя: / ДО НАТАЛКИ/ Бач який в вічливий!
- Натал: Настоящий хрант. / БЕРУТ КОНФЕТКИ/.
- Проня: / БЕРЕ МАНІРНО ОДНУ/. Міне так солодке обридло! Кожного дня у нас дома ласощів етих разних, хоч свиней годуй! Я ще больше люблю пальчини, напаси.
- Голох: Сю минуту видно у вас, Проню Прокоповно, не простий, а образований скус!
- Настя: / ДО НАТАЛКИ/ Куди пак! Дома пироги з маком та вареники трощить, а туть-пальчини!
- Натал: Це на нас критика.
- Голох: Только дозвольте, Проню Прокоповно, то я вам етой всякой всячини целий воз притарабаню! Меня, знаєте на Хрещатику, дак все еті купці делікатними матеріями-просто на руках носять. Бо я їм усем денег позичаю, і там перед начальством звестно-што потому у меня будошник у струні! Дак уже все во ни нападом, бери, сколько хочеш, значить, етой пога ні-пальчини, кавунов, разних моннасе, мігдалу... Я, вже просто одпрошуюсь, -што куда міне ето перенести все, потому луснуть, пердон, треснуть-як раз плюнуть, так нет таки-бери та бери! Как учеплються, -то-й береш, да і роздаеш уже усяким та разним, потому што пушай хоть на сметник невикидають... Дак я вам целий воз...
- Проня: / ОБРАЖЕНО/. Того, што на сметник викидають?!
- Голох: Што ви, Проню Прокоповно? І думки не било! Як-же, щоб я такой мамзелі-і непоштителство... Ну, і гостріш ви! Язика звами преставте собі, нужно держать, як у часте на замку!

Проня: Ви таж і понімайте!

Голох: Ах, ах! Да я з своєї сторони при полном аккорде, лиш би звашей сторони не було ніякого мненія.

Проня: Другим можеть необразованим што вгодно з губи плюнь, бо понятія нікоторого не імеють, а я в пенцьоне всі науки проізошла.

Голох: Пердон, ей Богу, пердон! Потому у меня з язика, как з колеса в млине, так што небудь і ляпне!

Настя: / ДО НАТАЛКИ/. Ходім до дому, бо ця витрішкувата чапля з своїм пенцьоном, як дурень зтербою...

Натал: Це вона нам вибива очи!

Настя: Приндя чортова! / ДО ПРОНИ/ Добраніч вам!

Натал: Ходім уже!

Голох: Што-ж баришні! таж сейчас домой? Хадьомте у праходку при місяце такой шик!

Настя: Ні, спасибі вам, ходіт здорові самі вже!

Натал: Прощайте, нам не затеняйте, а ми вам не мішаєм!

Проня: Не задавайтеь на крупу, бо в решеті дірка!

Натал: Нічого, ваш кавалер позбирає, поможе докласти вам воза! / ПІШЛИ/.

Проня: / ІМ У СЛІД/. А дулі не скушаєте? Ач копидять як губи! З меня только хворму беруть, а од них усе гнидицями так і тьохнуть!

Голох: Ну, і ловко-ж ви їх одбрили! Ех, Проню Прокоповно, розумні ви, без мила голите.

Проня: Як би міне модніша публіка, то я-б себя показала А то зким тут зайтись-необразованность одна! От только звами і маеш приятность!

Голох: Натирально, куди ім усем до вас? Всьо равно, што примером взять-Мусатов і хранцьюска помада.

Проня: Мерси.

Голох: А в тїатрі любите?

Проня: Знаете, акробати занатніші меня, такі і красиві му щини. Я було как пойду, то страх так тревожусь в за них, што целу ноч не сплю!

Голох: Так виб втаком разі гулять виходілі, то яб мог х хоч целу ноч трудиться проходкою!

Проня: Ночцю? Што вй? Страшно, штоб, бува, какой оказіі не вийшло... ви мущина, а я баришня. Вот удньом, так я люблю гулять у Царському саду, з книжкою безпременно, бо так приятно під дубом романа читати.

Голох: А ви які читали?

Проня: "Еруслана Лазаровича", "Кроваву Звізду", "Чорний гроб..."

Голох: Да, ето занятні, но я вам рікомендую один раман.. вот раман, так раман... "Битва руских з Кабаринцями" а-ах! Або - "Матильда чилі хранныська гризетка" або теж "Безвинна дівця, чилі любов ухи триться". Антіресні, доложу вам! Не видержиш дочи тати!

Проня: Ах, я такіі люблю ужасьт как: штоб про таку любов писалось, штоб як смола кипела!

Голох: Да штоб аж волос смалила!

Проня: Ах, ето ужасно жорстоко...

Голох: Так только здобеться-кажется, а потом дуже прекрасно. От только Проню Прокоповно, про любов би лучче самим рамана завить.

Проня: Конечно занятніше, ежелі особливо кавалер душка.

Голох: /КАШЛЯНУВ/. Проня Прокоповно! Дозвольте спросить, какоє ви обо мне понятіє держите?

Проня: /МАНІРНО/. Што-ж ето ви допитуєтесь? Міне соромно... Я баришня! /НА БІК/ Ага! Дочекалась таки!

Голох: Што-ж што баришня, ето нічаво, ето чистіє пустяки!

Проня: Я і понятія у цім нікоторого не імію...

Голох: Єй Богу, не безпокойтесь!

Проня: Ви міне такого жару укидаєте, што я просто шарію. Хиба не знаєте, як безневинній дівці стидно...

Голох: Коли без етого нікак нельзя обойтись, все равно прийдьотсья...

Проня: Ах, не говоріть міне про любов... І я до вас ужасьт как... Только, будь ласка не говоріть, пожалуста, про любов, потому ето шкандал...

Голох: Што ви? Я значить прошу вашу руку.

- Проня: Мерси! Тільки тут ноччю... при місяці... так мене моторошно це слухать, аж серце тьопаеться....
Ви завтра приходьте донас пропозицію делать....
- Голох: / ЦІЛУЄ РУКУ/. Я тільки боюсь родителів ваших, а то-б давно зайшов...
- Проня: Єжелі што я согласна, то вже небезприменно.....
- Голох: Ви мене как води цілющої на рани злили, моя зозу-
лечко./ ЦІЛУЄ/
- Проня: Ах, не можу! Тікати нужно! Приходьтеж завтра без-
применно, я вас одрекомендуу, ави пропозицію зроб-
бите...
- Голох: Прийду, прийду, моя канахвечочко!
- Проня: Душка! / ЦІЛУЄ ХУТКО ГОЛОХВОСТОГО І ВІЖИТЬ ДО ХВ-
ХВІРТКИ/, Ламур! / ВИБІГА/.
- Голох: Бон-бон./ ПІДСКАКУЄ/ Трам-тара-ра, ура! Наша взяла!
Поздравляем вас, Свириде Петровичу! Виграла справу!
Проня значить тут / ПОКАЗУЄ КУЛАК/ Старі, правда,
не спротивляться, потому потуряють дочки у всем,
Тількиж і гидка! Ой гидка! Да ще лізе ціловатись! На-
до будеть купити доброго мила, штоб замивать після
неї губи,.. Але за те-ж все мое! От ужигну! Годі вам
Свириде Петровичу, тепер зайцем бути, - буде доволь-
но! Можно будеть і самому зайців ловити, а особли-
во куріпачок.... хррр... Хап-і есть! Хап-і есть!

ВИХІД 8-Й, НАДХОДИТЬ ГАЛЯ.

- Галя: / ЙДЕ ЗКОШИКОМ ПРИДИВЛЯЄТЬСЯ/. От як ми опізналися
на старім городі з мамою, уже і розійшлися всі на
нашим кутку... Ні, он хтось стоїть, чи не Степан?
/ ЗБЛИЖАЄТЬСЯ ТРОХИ РОЗДИВИВШИСЬ/
- Голох: / ЗУЗДРІВШИ/. А, на ловця і звір біжить... / ПІДЛІТА
Ціп, ціп, куріпачко!
- Галя: Ой, це чужий хтось! / ХОЧЕ ТІКАТИ, АЛЕ ГОЛОХВОСТИЙ
ЗАСТУПИВ ДОРОГУ/.
- Голох: / ПРИДИВИВШИСЬ/. Господи! Це-ж та сама красунечка,
що я коло Владимира бачив! От ціпачка! / ДО НЕЇ/.
Не тремтїть бо: чого лякатись, моя зозулечко, - хі-

ба зім?

Галя: От, їй Богу, коли не пустите, то калавур закричу і будошника покличу.

Голох: Вигадайте! Тільки крикніть, то я такого наговорю, што зараз і в часть вас посадять.

Галя: За що? Що ви гвалтуєте серед ночі, то я маю сидіти?

Голох: Слухайте, серденько, не лементуйте, бо я тільки поговорить хотів з вами, моя зірочко красна. Як повідів я вас коло Владимира, то зтої ночі і пропадаю! Просто вхопили мое серце щипцями, гвоздком у голову сидите, хоч і бритви не бери вруки!

Галя: А справді це той самий... Бачите: ганяли, ганяли там, тай тут переступаєте дорогу, сорому нема, - а ще панич!

Голох: Да коли улубльон, да так улубльон, що хоч візьміть вруки піштолета і простреліть тутъ грудь мою!

Галя: Так і повірили? Шукайти собі панночки!

Голох: Да ви луччі за самих найкращих панночок, ви просто таки ціпочка, що аж слина котиться-вірте!

Галя: Хороша пороша, та не для вас!

Голох: / РОЗПАЛЮЮЧИСЬ/. Чого-ж так-не для мене? Яка ти строга, не любявна! Да у мене голубочко моя, всякого добра-паровицями, да я озолочу тебе, брилянтами обсиплю на весь Київ...

Галя: Обсипайте кого іншого, а мені вашого золота не треба.

Голох. Да хіба я разві поганій? Придивись, пожалуста, первий хвисон...

Галя: Та що - що гарні!

Голох: / БЕРЕ її ЗА РУКИ/. Серденько, пуколька моя! Улюбись у мене, бо їй Богу, застрелюсь отут зараз перед тобою, щоб тобі напасть зробіть!

Галя: Ой, що ви кажете?

Голох: Потому, хоч ножицями перетни мое серце, то там тільки одна любов стримить....

Галя: Пустіть-же, як що любите, бо, боронь Боже, хто здиба то буде лихо...

Голох:

Ніхто не здиба! Куріпочко моя! / ОБНІМА/.

Гая: Пустіт бо! Так негодиться! Бач який! Пустіть-бо кричати-му!

Голох: / ПРИТИСКАЄ ЩЕ БІЛЬШЕ/. У-ух! Пропав я! Пожар!

ВИХІД 9-тий, НАДХОДИТЬ СЕКЛИТА.

Секли: / ЗУЗДРІВШИ/. А то що, Гаялька? З паничем? Лико мое! Ой, нещастя мое! Добігалась каторжна! От і устерегла! Ах ти подла! / ПРИСКАКУЄ ДО ГАЛІ, ГОЛОХВОСТИЙ ОТОРОПІВ/.

Гая: / ПЛАЧУЧИ/. Мамо! Начепився! хто його зна хтої звідки, тай гвалтує, як розбишака...

Секли: Як хто його знає? А ти не знаєш-свята та Божа! Ах! обманщиця чортова, матері хочеш очі одвести! Так і повірили! / ТИМ ЧАСОМ ГОЛОХВОСТИЙ, ОПРАВИВШИСЬ, ХОЧЕ ТІКАТИ, СЕКЛИТА ЙОГО ЗА ПОЛИ/. А ти паничу куди? Навтікача? Ні, з моїх рук так не вийдеш! Я за свою дочку тобі очі видеру з лоба!

Голох: / ЗМІШАВШИСЬ/. Хиба се ваша дочка?

Секли: А то-ж чия?

Голох: На вас ані трішечки не похожа, у неї голосок як соловейко в лузі, а ви як збочки гуркаєте!

Секли: Ах ти, харцизнику? Ти ще сміяємсь здумав? Наробив бешкету, тай зуби скалить!

Голох: Та не зіпайте так, бо всіх кожумяцких собак збен-тежете!

Гая: Мамо, голубочко, киньте його! Не робіть слави їй Богу, начепився вперве!

Секли: Заступається! Геть мені зараз до дому! Ще на губах молоко не обсохло, а вона уже з хлопцем обнімається! Я тобі дома обірву оті патли сібірна!

Гая: / ПЛАЧЕ/. За віщо ви мамо? Хиба я винна?

Голох: / НА БІК/. Як би його вирватись від цієї відьми? От влапався!

Секли: / ДО ГАЛІ/. Іди звідси! Не слинь мені! Дома побалакаємо! / ГАЛЯ ВІДХОДИТЬ ПЛАЧУЧИ/.

Голох: / ХОТІВ ТІКАТИ, АЛЕ СЕКЛИТА НЕ ВИПУСТИЛА ПІДЖАКА ТАК ШО ВІН АЖ ЗЛЕТІВ З ОДНОГО РУКАВА, СЕКЛИТА ТОГ ДІ ВХОПИЛА ОБОМА РУКАМИ ЗА ЖИЛЕТКУ/.

Секли: А куди каторжний? Щоб ще такого шелихвоста не вдє ржати, та не була-б я Секлита Лимериха!

Голох: Що ви? Чи при своїм умі? Не робіт, пожалуста, шкандалю! / ВСЕ ПОЗИРА НА ДІМ СІРКІВ/. Я вам заплачу, я багатий...

Секли: / ЩЕ ДУШЕ/ А щоб ти не діждав, щоб я за дочку гроші брала? Щоб я рідну дитину продавала? Не діждеш Не втечеш! Не пушу! У мене одна дитина, як одно сонце у небі! На що ти зводиш її з ума?!

Голох: / НА БІК/. От репетує бісова баба: розбудить уся вулицю! / ДО НЕЇ/. Та я ей Богу, не чіпав вашої дочки--тільки балакав.

Секли: Врешеш, нащадку іродів! Сама бачила, як обнімались! Знаю я вас паничів! Знаю, як ви обдурюєте та з ума зводите дівчат!

Голох: Та щоб я луснув коли зводив!

Секли: Докажи, докажи! Я не повірю твоєму слову: твої слова гнилі, як яблука! Ти харциза, волоцюга!

Голох: Та що-ж ви лаєтесь? Я не перекупка, обманювати не буду! Од вас не можна ні одпроситись, ні одмолитись

Секли: Ти думаєш, що як я перекупка, то мене можна і зневажати? Я на шаг обдурю, а на карбованця вам, сибірим, правди скажу! От що! Хай збереться хоч уся вулиця, а Секлита за себе і за свою дочку встоїть. Стріляй на мене, а я таки на своєму стану, за правду стану! / БЕ КУЛАКОМ ОБ КУЛАК/. Коли зачіпаєш, то зачіпай чесно: не зачесь мене і моєї дочки, бо ми тобі не іграшка!

Голох: / НА БІК/ От не вирвусь! / ДО СЕКЛИТИ/ Та присяй бі, і не думав безчестити! / ХОЧЕ ЗНОВУ ВИРВАТИСЬ/

Секли: Не пручайсь! Не пушу! Гвалт, гвалт! Поліція! поліція!

Голох: / НА БІК/. Ой пропав я! / ДО СЕКЛИТИ/. Цитьте не крґ кричіть бо!

Секли: Що бо? Кричу бо маю право! Поліція, поліція!!

Голох: / НА БІК/.Потопить,бісова баба,чисто потопить!У Сірків уже і віконниця одчиняється!Господи,ну що його родити!/ ДО СЕКЛИТИ/.Слухайте сюди...

Секли: Калавур! / ЗДАЛЕКУ ПОЧУВСЯ СВИСТОК/.

Голох: Ой,поліція,шкандал!/ ДО СЕКЛИТИ/.Слухайте сюди, не кричіть,я всю правду скажу,ми любимось з вашою дочкою,тільки я чесне маю на думці,я її хочу сватати...

Секли: Дури кого іншого,а не мене,-знаємо ми вас паничів!

Голох: Та я не панич,а простий міщанин,-то тільки зверху на мені образованность!

Секли: Брешеш!

Голох: Та щоб я луснув...Не далеко тут мій дом!Я родич Свинареньків.

Секли: Якого?Петра?

Голох: Еге-ж,Петрів племенник.

Секли: Так хибаж міщанину пристало бути свинею?

Голох: Ёй Богу,я вашу Галю люблю так,як золото,і хочу сватать,от хоч зараз оддайте,то візьму.

Секли: Присягнись мені,ходім до церкви!

Голох: Та чи-ж я чоловіка вбив,щоб серед ночі присягати!Вірте мені,я чоловік благородний,образований,і божусь,і присягаюсь,що не піддурю,бодай я завтрашньої днини не діждав,бодай я завтра на своїх ремінних пасах повісився,бодай я зарізався в своїй хаті своєю бритвою коли не вірите!

Секли: / БЕРЕ ГРУДКУ ЗЕМЛІ/.іж святу землю,то повірю!іж!

Голох: Хіба-ж я вовк щоб їв землю?

Секли: іж,на іж то повірю!

Голох: Та мене-ж од тої землі скорчить,то і чоловіка вашій дочці не буде!

Секли: Та ви брешете!Присягніться мені на Брацкій!

Голох: Нехай мене покарають всі печерські святі!Нехай мене покриє великий лавський дзвін,коли я брешу!..

Секли: Ні,таки присягніт навколiшви до Брацької!

Голох: / НА БІК/ От не одсахнусь!/ СТАЄ НА КОЛІНА/.Ну, нехай мене побє Брацька Божа мати,коли брешу!

Секли: Ну, тепер вірю, тепер вірю!

Голох: / ОБТРУШУЄ ШТАНИ ДО СЕБЕ/ От іще через оцю каторжну бабу бруки запачкав! / ДО НЕЇ/. Так я незабаром до вас і на заручини.

Секли: Про мене, просимо, тільки за мою Галею нічого нема

Голох: Нащо мені? І свого доста! Аби Галя!

Секли: Так заходте-ж, раді будемо!

Голох: А де-ж ваша ката?

Секли: Зараз за яром. Спитайте Секлиту Лимариху, увесь Подол зна. Глядіть-же, не обдуріть, а то, бий мене сила Божа, як попаду вас у свої руки, то і жидим не випущу! Од Лимарихи не сховаєтесь!

Голох: Та буду-ж, буду! / СЕКЛИТА ВІДХОДИТЬ/.

Голох: / ОЗИРАЄТЬСЯ/. Ух! Ху! От баня, так баня, аж три пота зійшло, ей Богу! / УТИРАЄТЬСЯ/. Оце вскочив, так вскочив - нікуди!

ЗАНАВІСА СПАДАЄ.

Д І Я, Д Р У Г А.

Обстановка: ВЕЛИКА СВІТЛИЦЯ СІРКІВ, ПО МІШАНСЬКИ, АЛЕ З ПРЕТЕНСІЄЮ ВВРАНА. ОДНІ ДВЕРІ В КІМНАТУ, НА ЛІВО В ПЕКАРНЮ, ПРОСТО - ВХІДНІ.

ЯВДОКІЯ ПИЛИПІВНА САМА.

Явдок: / СИДИТЬ КОЛО СТОЛУ, ПОЗІХА І ОБМАХУЄТЬСЯ ХУСТКОЮ/ Ну, і день! Діждалися святого літечка! Спала вже сїї спала, та ніяк до вечора не доспала, упріла тільки, страх! / УТИРАЄТЬСЯ ХУСТКОЮ/. А старий іще спить! Ого! Прокопе Свиридовичу! Доки ти будеш качатись! Вставай, бо вже швидко до вечірні задзвонять! Прокопе Свиридовичу, чи ти чуєш?

Прок: / ОЗИВАЄТЬСЯ З КІМНАТИ/. А-а! То ти мене, Явдоню? Постой трохи, прочумаюся та потягнуся!

Явдок: Ач, потягається, а якби я потягалася, той гримавби! Та воноо в свято і годиться поспати, менче гріха, як не спити, то почнеш судити кого або що, а воно і в спокуса. Та чого він не йде? Скучно самій,

Проня пішла кудись, та вони не люблять із нами гворити... Прокопе Свидоровичу, та в ставай-бо!

Прокі: / ВИХОДИТЬ ПОТЯГАЮЧИСЬ/. Яюсь мені не вірно... чи не доспав, чи переспав... Мов-би хочеться чогось, чи квігів, чи солоних огірків? / СІДА КОЛО ЯВДОКІЇ/
Як тобі здається?

Явдок: А як же мені проте знати? Хіба в мене твій рот?

Прокі: От бач, ти і не знаєш, чим мені догодити, а мене, як тебе не бачу, то-й сум бере!

Явдок: Добрий сум! Пішов у свою кімнату тай хропе, аж кімната дрожить, а я тут сама горюю, нема до кого і слова промовити.

Прокі: Скучила? Як ми бралися, то гули, як голубочки, і до смерти будемо гути, гулю, гулю, моя старенька!

Явдок: Забуркував мій сидесенькій! / ПРИСУВАЄТЬСЯ БЛИЩЕ І ПОПРАВЛЯЄ ЙОМУ ЧУВА/.

Прокі: А чи пам'ятаєш, Явдоню, як я присватувався до тебе? Як я тоді вертівся коло тебе!

Явдок: Згадай іще колишнє! Минулося! От уже у нас і дочка на порі.

Прокі: Та так, так! Уже давноб час!

Явдок: Чого давно? Ще вони молоді!

Прокі: Ти уже в таких літах з третюю ходила тільки Бог побрав.

Явдок: Мало чого ні, мені нічого було перебирати, а Проні треба не аби кого, вони на паню повернуті всяким делікатностям вивчені.

Прокі: Вивчені-ж, та он зтими делікатностями і сидять, і ніхто не бере!

Явдок: Хіба в неї було мало женихів?

Прокі: Та чому-ж не йшла?

Явдок: Бо простота, а нашій дочці треба або дворянина, або хоч купця,

Прокі: Заманулось чорти-батька зна чого, а по моему-- наш брат краще.

Явдок: По твоєму-б дитину хоч за шмаровоза.

Прокі: Не за шмаровоза, а за міщанина, трудящого чоловіка, такий би і гроші не розтринькав, і дитину-б жалував, і нас би не зневажав, держався-б свого звичаю. А як вишукаєте якого голівітра, чи завалящого лодаря, то той зараз переверне все по модньому, нас як простих, заплже, добро все розмантачить і дочку кине.

Явдок: Ти знов дратуватись хочеш? Чого-б же він кинув Пронку? Чим-же вони дворянину не жінка, коли усяких наук знають. Це вже здурівби чисто, як би і такою жінкою погребав!

Прокі: Толкуй! По моему оті панські науки та примхи тільки перекрутили дівчину дочку: кому вона потрібна з своїми переборами? Який її дворянин візьме? Дворянин чи охвіпир шукатиме жінки гарної, а наша Проня нівроку на тебе схожа! / МАХНУВ РУКОЮ/.

Явдок: Що-ж це ти знов мене уїдати? Отто напасть! Заслужила! / ЧУТИ ДЗВІН/.

Прокі: Та годі не сердься, вже до вечерні дзвонять.... / ХРЕСТИТЬСЯ/. Піти, так щось ноги болять, може Бог простить уже.

Явдок: Та і Проняж просили, щоб конешне дома були, не виходили.

Прокі: Що-ж там?

Явдок: Про те вже вони знають... Либонь гостя якогось важного приведуть.

Прок: А! то давайте чаю, або горілки.

Явдок: Горілки і не думай, бо Проня сердитимуться, як побачуть.

Прок: Що-ж це? Уже ні зісти, ні спити не можна? Та це через велико розумну дочку житя немає, і то не так, і того не роби, і туди не ступай, і в тім не ходи, і так не говори! Ох-ох-ох!

Явдок: А тобі для дочки важко і приємність зробити? Одна-ж тільки?

Прок: Та одна-ж, гай та нас цурається, все гримає, що я ми прості, го мужичому говоримо, соромиться батька і матери...ок...ок...ок...

Явдок: Правда, так що-ж робить, коли ми вже до них не підійдемо? Вони вже під панську старь пішли....

Прок: Та панія-ж, а не дитина!

Явдок: За теж розумні!

Прок: Ет! Отой пендьон у мене ось де! / ПОКАЗУЄ НА ПОСТИЛИЦЮ/.

Явдок: Ти знов уже почав?

Прок: Та-й мовчу-ж... Та давайтеж хоч чаю, або щс!

Явдок: Химко, химко! / ХИМКА ВИХОДИТЬ/.

Явдок: Чи самовар готовий?

Химка: Ні, ще не ставила.

Явдок: Так наставляйже зараз.

Прокі: Слухай, як укинеш жару, то збігай, будь ласка, у ж церкву до дячка та попроси трошки табаки.

Химка: Збігай! Близький світ!

Явдок: Та що се ти вередуєш? Куди-ж вона у вітвар ускочить, чи що?

Прок: Та я мовчу... Так подавайже хоч самоваря скоріше!

Химка: / ЗАПИРАЮЧИ ДВЕРІ ВИХОДЯЧИ/. Своєю душею не загірю, як закіпить, то-й подам.

ВИХІД ЧЕТВЕРТИЙ. ВХОДИТЬ ПРОНЯ.

Явдок: Де це ви доню, ходили?

Проня: На Хрешатику була: ось для вас покупку принесла

Прок: Щс-ж там?

Явдок: Чи не черевики купила?

Проня: / РОЗВИВАЄ ПАПІР, І ВИЙМАЄ ЧЕПЧИК З ЧЕРВОНИМИ СТРИЧКАМИ/, Ось що я вам мамо купила. / ХОЧЕ НАДІТИ МАТЕРИ НАГОЛОВУ, МАТИ ОДХИЛЯЄТЬСЯ/.

Явдок: Що це ви, дочко? Схаменіться! Чи годиться-ж мені на старість убиратись у чепчик, та ще з червоними стрічками?...

Проня: Така саме мода.

Явдок: Пізно вже мені, дочко, до тих мод при звичаюва-
тись!

Проня: Ну, вже як хочете, а оту міщанську хустку з ріж-
ками скиньте!

Явдок: І мати, і бабка моя таку носили, у такій уже і
мене в труну положите...

Проня: Та що ви зо мнєю робите? Говорить не вмієте, хо-
дить, як люде, не вмієте, у хаті і кругом простота
то хтось до нас з благородних і зайде?

Прок: Простота, Проню не гріх.

Проня: Так нащо ж було мене по благородному вчити?

Прок: Правда і то-пенсьон! / ЧУХА ПОТИЛИЦЮ/.

Проня: Та не ходіть і ви тату, розхрістані!

Прок: Жарота-ж тепер.

Проня: То що, а все не гаразд. Он сьогодні буде у нас
благородний кавалер: мене свата і просить руки.

Прокіп і Явдоха: О! Хто? хто?

Проня: Голохвостов.

Прок: Чи не цилюрник з-за Канави?

Проня: Не цилюрник, а палікмахтер: образований, гарний,
богатий.

Явдок: Та чи богатий-же? Розпитайтесь добре?

Проня: Що ви знаєте?

Прок: А правда, що дочка краще знають.

Явдок: Глядіт-же, щоб усе було гаразд.

Прок: Добре, добре! Я зараз пішлю за горілкою.

Проня: Горілки? Виб ще цибулі або путрі поставили!

Явдок: А то чого-ж доню?

Проня: Чимпацького треба, так водиться.

Явдок: Та тож дороге, та ми коло нього не вміємо і хо-
дити.

Проня: І того жалієте для дочки!

Явдок: Господь з вами! Старий...

Прок: Та я-й нічого... Ось і гроші. / ВИЙМАЄ ПАЛЯРУСА
В ПЛАТОК ЗАБИНЕНОГО/.

- Проня: Дайте Химці, а я напишу... та дивіться, як буде у нас гість, щоб тітка не притетурилась!
- Явдок: А що-ж їй робить? Не вигнати-ж сестру?
- Прок: Та вона не немша, лишній родич у хаті.
- Проня: Добрі родичі, що не знаю, як і одкадитися! Нагно-їть у хаті, розговорі заведе такі! Гнильцями нас мердять, унітьвєя.
- Явдок: Та може ще-й не унітьвєя?
- Проня: Може? Ви мене заріжете з вашою ріднею!
- Явдок: Не гедилбсьє так, воґ звами!
- Прок: Та вона не прийде.
- Проня: А як прийде?
- Прок: Ну, вже не знаєм.
- Проня: То-ж то, що не знаєте, чистая мука звами! Та і ви самі, татє з мамєю, більшеб у пекарни сиділи, а те ви часом ляпнете таке мужицке просте...
- Явдок: Вибачайте вже нам дєчко, на панію не виховувались.
- Прок: В пенцьоні не бужи...
- Проня: То всеж такі можете хоч трошки модніше себе держати: он буде варав такий образований вчений...
- Прок: То мені хочеться послухати розумних річей, страж як люблю розумних людей!
- Проня: То з пекарні олукайте, а то ще помішаєте обявде-нію... Я вас покличу, коли треба буде. / ВИХОДИТЬ /.
- Прок: Ну, ну! А що стара? Уже нас за хвість та вчереду!
- Явдок: Не гризи вже хоч ти, бо і самій гірко! / ПІШЛА /.
- Прок: За теж благородні! / КЛИЧЕ / Химко! Химко!
- Химка: / З-ЗА ДВЕРЕЙ /. Та чекайте ще не кипить!
- Прок: Та йди сюди, треба.
- Химка: / ОД ДВЕРЕЙ /. Нема часу! Дму, дму у того каторжно-го самоваря, а він і не кипить...
- Прок: Та тут ось треба до Кундеревича збігати, на гроші!
- Химка: Та як же я покину самовар? Він так погасне!
- Прок: Та ти його розідми швидче!
- Химка: У мене духу нема на вітрака! Я вже хвартуком махала, махала... махала... так тільки жевріє...
- Прок: А ти ще челепою його помахай!

- Химка: Дайте краще вашого чобота!
Прок: / СКИДА/. Правда у холяві більше вітру! Так розі-
дмиж хутенько, тай туди збігай!
- Проня: / ЗКІМНАТИ/ Химко! НА записку!
Химка: У мене не десять ніг а дві!
Проня: Що ти там гавкаєш? Іди кажу!
Химка: От наказаніє! / ЙДЕ ДО КІМНАТИ/ ЯВДОКІЯ ВХОДИТЬ/.
Явдок: / ЗБЕНТЕЖЕНО/. Сестра Секлита йде! Ну, що його роє
бити?
- Прок: Невже? От халепа? Скажемо, що до вечірні зберає-
мось, асо що.
/ ХИМКА ЗКІМНАТИ БІЖИТЬ ЧЕРЕЗ СВІТЛИЦЮ В ВИХОД-
НІ ДВЕРІ/.
- Секли: / ЗА ДВЕРМИ/ Куди це ти Химко?
Химка: За вином якимось.
Секли: От і добре: прицуп-же і горівки, а то увас часом
нема дома.
Химка: Не казано.
Прок: Може дати уже ій чарку, щоб швидче пішла?
Явдок: Та чомуб і не дати, так боюсь Проні, от лихо!
Секли: / ВЛІТІ ЗКОШИКОМ/. Добрий вечір вам у хату!
Явдок: Здравствуй сестро!
Прок: Здравствуйте!
Секли: / КИДАЄ ПІД СТІНУ КОШИК І РОЗЛЯГАЄТЬСЯ НА
СТІЛЬЦІ/. Оце втомилась! Бігала, бігала, як той
хорт за зайцем, доки не випродала усіх яблук, аца
думаю, давай забіжу до Сірка та ковтну чарку, а
можей дві горілки!
- Прок: До якого Сірка? В мене був собака Сірко, та я йо-
го давно прогнав з двору, що так погано дражнили
- Секли: Хибаж вас не Сірком дражнили тай тепер дражнят
усі на Подолі?
- Прок: Не Сірко, а Серков.
Секли: Куди-ж пак? Запаніли наші! А в однім чоботі ходи-
те!
- Прок: Я в своїй хаті можу і голий ходити!
Явдок: / ПРИНОСИТЬ ФЛЯШКУ І ЧАРКУ/. А хочби і запаніли
так дочку яку маємо!

- Прок: Треба вам якось краще нас величати!
- Секли: Та про мене хоч і Серков, чи і Рябков! /До ЯвдохИ/ Чого ти з посудиною держишся? Станови на стіл!
- Явдок: Випий сестро, чарку, бо ми з старим зараз до вечірні виражаємось...
- Прок: Та ні на кого і хати залишити, бо і Химку залишили то треба заперти.
- Секли: Не турбуйтеся, ідіть байдуже: я сама тут погосподарю! Самограя притарбаню...
- Прок: / ДО ЯВДОХИ/ Ну, щож тепер...
- Явдок: / ТИХО/ І душі нема, як зайдуть Проня, таке буде!
- Секли: Та чого ви там воркочете старі? Ще не на воркота лись? Вам би уже пора скубтися! Та ну бо Явдохо, чого це ти надулася, як індик перед смертю!
- Прок: Явдохо! Знайшли Явдоху! Скажіть ще Вівдя! Коли-б хоч дочка не почувала!
- Секли: Та ну на вас звашими витребеньками! Явдохо, Чуєш? Чого ти набундючилась? Давай мерщій горілку!
- Прок: Та не кричіть бо хоч так дуже?
- Секли: Чому ні? ~~ТАСІ ХНУХАЖХУНАХНІХИХИВІВНІХ~~ Хиба в мене горло куповане.
- Явдок: Тай вукаж у нас не позичені.
- Секли: Запаніли! Та що балакати: давай фляшку і чарку.
- Явдок: Та чи вонож годиться? У нас така дочка!
- Секли: /БЕРЕ ФЛЯШКУ І ЧАРКУ НАЛИВАЄ І ЗАРАЗ ПЕ/ Велика цяця! Носитесь ви знею як збандурою!
- Явдок: Єсть бо із чим, вчилась в пенцьоне аж три місяці
- Прок: Не аби де, а у пенцьоні!
- Секли: Чули ми вже це, чули! Аж очортіло.
ВИХІД 8-Й, ВХОДИТЬ ПРОНЯ.
- Проня: / АЖ РУКАМИ СПЛЕСНУЛА/. Так і знала! Що це ви дон нас у гості?
- Секли: / ЗНОВ ВИПИВА ЧАРКУ/. Яж бачиш небого!

Проня: У нас сьогодні не прийомний день.

Секли: О?Щож там скоїлось?У мене дуже прийомний:усі яблука продала!

Проня: Необразованність!Не розумієте у нас сьогодні прийому нема!

Секли: Якого прийому?Хиба нам в рекрути кого оддавати?

Проня: З вами говорити гороху наїстись!

Секли: Іж,серце,та дигись,аби не збубнявив.

Проня: Щож це таке?Прийшла здоброго дива,звеликого чуда,тай какається!

Явдок: Чого бо ти сестро напалася на Проню?

Прок: Та і ти казати не годиться,тепер уже старі звичаї покинули,треба по модньому поводитись!

Проня: Поніма вона у моді:толк!/ НА БІК/.Господи,як Голохвостов здибається тут зтіткою-пропала я!

Секли: Начкала я на ваші моди!Ви,здається,зовсім подуріли на старість!

Прок: Подуріли,чи не подуріли,Секлито Пилиповно,а вже до вас позичати розуму не підем!

Проня: Уже-б швидче до вашої Пидори обернулись.

Секли: А таки,небого,до неї-б вам обернутись не вадило,їй Богу спасибі скажете!

Явдок: Що бо ти справді,сестро,верзеш?Рівняеш Проню,що розумні на весь Подол,до якоїсь наймички!

Проня: Хиба їй розуму завадить!

Секли: Дуже ви заноситесь перед тіткою,та цур вам! Коли фляшка тай чарка на столі той годі! По цій мові будьмо здорві! / ПБ/.Випийте хоч до мене,Прокопе Свиридсвичу,Викушайте!Вибачейте що похопилася перед казаяна,бо пелька зовсім засохла.

Прок: Та це вже третя.

Проня: / ДО МАТЕРИ/.Що-ж це ви зо мною робите?

Явдок: Та я попросю...

Секли: О?Третя?А я забула лічити?Ну,пийте!/ НАЛИВАЄ І ПОДАЄ ПРОКОПОВИ/.

Прок: / ДИВИТЬСЯ ЗІ СТРАХОМ НА ПРОНЮ/ Та воно конешне
/ ПРОСТЯГА БОЯЗКО РУКУ/.

Проня: / ДО МАТЕРИ/. Господи, що-ж це? І він почне частув
ватися?

Явдок: Годі, годі, Свиридовичу! Не думай!

Прок: Та одну ужеб час...

Секли: То це вже вам і чарки горівки не вільно випити
Ха-ха-ха!

Прок: / ОЗИРАЄТЬСЯ І ЧУХА ПОТИЛИЦЮ/ Одну-б!

Проня: Бо це не шинок.

Секли: Хіба в шинку тільки і пють?

Проня: Раз-у-раз у шинку, а в образованих домах тільки
до обіду! / БЕРЕ ФЛЯШКУ І ЧАРКУ/.

Секли: Та не беріт-бо, а краще підіть, Пронько, до пекар-
ні, та розідміть самоваря для тітки, тай принесіт

Проня: Не діждете!

Явдок: Що це ви, сестро, вигадуете?! Щоб моя дочка після
пенцьона, та по самовар ходила?

Секли: Руки не одпали-б!

Явдок: Після пенцьона?

Проня: / АЖ ТРЕМТИТЬ ОД ЗЛОСТИ/.

Прок: / ДО ПРОНІ/. Дай мені фляшку і чарку, я замкну.
/ БЕРЕ НА ХОДІ ПЕ ДВІ ЧАРКИ І ЗАМИКАЄ ВШАФІ/.

Секли: Пенцьони, пенцьони! Три дні була десь за попка-
ча, тай приндяться! Потурайте ще більше вашій
Прісці! Вона вам з великого розуму у голову вій-
де!

Проня: Не смійте мене звати Пріською! Не вам мене вчити
Муштруйте свою Галю!

Секли: Чи ба! Та як би моя дочка так коверзувала то яб
їй, псяюсі, так наклепала потилицю отим кошником,
що вона-б до нових віників памятала!

Проня: Оту і товчить, а мене вже вчено!

Секли: Вчили Вас, та мало, прийдеться ще доучувати!

Явдок: Не вашого сестро розуму діло!

Проня: / ДО МАТЕРИ/. Та попросіть її на виступці!

- Прок: / ВЕРТАЮЧИСЬ/. Ви, Секлито Пилипівно, що інше, а ми що інше.
- Секли: Я що інше? А що-ж я таке? Га? Хіба не знаємо які в великі пани були Сірки! Адже старий Сірко, ваш ~~XX~~ батько, м'яв шкури із того хліб їв! Я торгую яблочками із того хліб їм, і нікого не боюсь, і докажу на всі Кожумяки що нікого не боюсь, навіть вашої великорозумної Пріськи! / БЕ КУЛАКОМ ОБ КУЛАК/.
- Проня: Не злякались і ми вас бо руки короткі!
- Секли: До такого носа як у тебе, то і короткими дістану
- Проня: / КРІЗ ДЛЮЗИ/. Що-ж це таке? Улізла у хату, насмер діла гнилицями, горілкою та ще лається?!
- Прок: Гур, гур, гур! Тепер Прокопе Свиридовичу, бери шапку, та тікай мерщій зхати! / ЗАТИКА УХА/.
- Явдок: Чого це ти здумала дорікати мою дочку носом! Який же внеї ніс? Який! Докажи!
- Секли: Як у чаплі.
- Проня: Биженіть, її мамо! Вона з, п'яних очей, не знаєть що...
- Явдок: То твої дочки ніс як картопля, як печериця! І в твого чоловіка був ніс, як копиця розвернута!
- Секли: Ти мого чоловіка не чіпай! На моему чоловіку ніхто верхи не їздив, він не був таким хамлом, як твій чоловік!
- Прок: Яке я хамло?
- Проня: Вона всіх лає, ота перекупка! Женіть її звідси!
- Секли: / СХОПЛЮЄТЬСЯ/ Мене гнати? Секлиту Лемериху гнати? Ах, ви-ж чортові недопанки, панське смітя! Перевертні дурноголові! Дочка їх дурна водить за носа, ганя на орчику, як цуциків, а вони і губи розвішали!
- Проня: Гетьте зараз звідці! Залили очі! Гетьте зхати!
- Секли: Ти ще шелихвістко, на тітку так смієш кричати? Та я тебе як мазну оцим кошком!
- Проня: / ОДСТУПИВИШИ/. Химко, Химко! Жени її, оцю п'яну!
- Секли: Як? Секлиту Лемериху!? Та я вам усім тут полатаю ваші панські морди! / БЕРЕТЬСЯ ЗА ПІД БОКИ/.
- Прок: Ой, лихо од неї станеться!
- Явдок: Чи ти при умі?
- Проня: Вон, вон! Мужа не мита!

- Секли: / ДАЄ ПРОНІ ДУЛЮ/. На, зіж, черногузе! / ВЕЛИЧНО ВИХОДИТЬ З КОШИКОМ/. Пху на вас всіх!
- Проня: / ПЛАЧУЧИ/. Ось, який ваш рід!
- Явдок: Тай вам би не годилось так, адже тітка.
- Прок: Сестра матері!
- Проня: То-й цілуйтесь з нею!
- Явдок: Стидно, доню!
- Прок: Тай гріх таки!
- Явдок: Таки дуже її зобидили: більше сюди і не прийде!
- Проня: Баба з воза -- кобилі лекше!
- Прок: А як стане вас по Подолу славити?
- Явдок: Щоб вам не дісталось!
- Проня: Ой, Боже мій, ще-й допікають! Мовчали-б уже, то мені було б лекше! Через ваш рід тільки сором, і людей прийняти не можна, така стидота! Ще і Голохвостов в відкинеться, бої самі ви говорите по-мужицкому, нездатні привитатись по модньому!
- Явдок: Оце, Боже мій!
- Проня: / БІГА ПО ХАТІ/. Ой, не допікайте мені! Дайте мені спокій! Ідіть до кімнати! / СТАРІ ПОВЕРНУЛИСЬ ВИХОДИТИ/. Химко, Химко! Іди сюди, та накури вкати, кади! Бо так на всю хату гнилицями, кислицями і тхне!
- Химка: / З СМОЛОЮ ВРУКАХ ВХОДИТЬ/. Оце, схотілося вам того курева!
- Проня: Пхе, пхе! Так і несе, аж верне тою Секлитов! Горілка і кислиці! Кади, кади!
- Химка: Там тітка Секлита іде по вулиці та кричить, та лається так. Мене оце здибала - одкрамниці йшла то просила, щоб я переказала вам, що ви мов падлюка! / СТАРІ СІРКИ ВЕРНУЛИСЬ МАХАЮТЬ РУКАМИ НА ХИМКУ ЩОБ МОВЧАЛА/.
- Проня: / СХОПЛЮЄТЬСЯ/. Ач, вона каторжна!
- Явдок: А тобі дурна слід переказувати?!
- Химка: А я винна?
- Проня: І наймишок таких дурних держите!

- Химка: / СМІЄТЬСЯ/. Та тут ще під брамою якийсь панич стоїть, я і забуди... чи пускати?
- Проня: Ой, лишенько! Він чув?!
- Химка: Хто його зна! Тітка Секлита кричала на всю вулицю.
- Проня: Зарізала вона! Ну, що його робити?
- Явдок: Та хто там, що ти лементуєш?
- Проня: Та він, жених мій, Голохвостой...
- Явдок: Ой, матінко? Просиж його до господи!
- Проня: Постой, постой! Куди його везти? Такий мотлох! у каті!... От шкандал! Прибірайте мамо./ ВСІ КИДАЮТЬСЯ ПРИБИРАТИ, ПРОНЯ ДО ЗЕРКАЛА ПОПРАВЛЯЄ ВОЛОССЯ, ЩІПА ЩОКИ/.
- Проня: Килима, килима дайте сюди, того великого! Мамо, швидче бо! Тату, одсуньте дивана та поставте кресло.
- Прок: / ПІДНОСИТЬ/. О-о! Важке у ката... Ледві зсунеш!
- Явдок: / ЗКИЛИМОМ/. Оцей доню?
- Проня: Та цей, стелить же швидче!
- Явдок: Засапалась і не нагнусь!
- Проня: Христа ради швидче! Химко, Химко! Що-ж це? Горілку, недоїдки перекупчині забирай!
- Химка: Та заберу... мов..пожар... почекайте!
- Проня: Прикуси мені язика! Незнаю що і надіти? Мантелю, чи шалю? Ой, Боже мій, треба букета до грудей! / ГЛЯНУВШИ НА БАТЬКА І МАТІР/. Мамо, Христа ради, надіньте чепчика! Христа ради просю вас! Сьогодні такий день, усе може пропасти! І хустку картату пожалуста!
- Явдок: Та на дівувже, що з тобою робити? / ПІШЛА/.
- Проня: Ай, ай, Ви без чобота?
- Прок: Ой, лихо! Це каторжна Химка взяла до самоваря, тай не принесла.
- Проня: Та скиньте мені зараз той драний халат!
- Прок: Що-ж, халат, як халат, вислужив свою службу!
- Проня: І того не хочете для дочки зробити?!
- Прок: Та іду вже, іду...

- Проня: / ДО ХИМКИ/. А ти, чого стоїш кади!
- Химка: Та вже так накадила, що всі чорти-б повтікали зхати, якби були!
- Проня: Кади! кади!
- Химка: Кажи, кажи! Цур йому, аж у горлі душить! / ПІШЛА/
- Проня: / САМА/. Господи, чи всеж у мене на своїм місці? Чи по модньому? Ой, мамо моя бранзолетка за була надіти. / БІЖИТЬ ДО ШУФЛЯДИ І НАДІВА/ Чи шалю чи мантилю? Не знаю, що мені більш до лица?.. Або може і те і друге? Так! Нехай бачить! А книжки і нема! Коли треба, то як на злість! І певно знов занесла ота каторжна Химка до кухні, щоб пироги на листках саджати! Ось, слава Богу знайшла якись кавалок... все одно! Ху, Господи, як у мене тіпається серце. Аж букет по грудях скакає! / ЗАДУМУЄТЬСЯ ПОЗИРАЮЧИ В ЗЕРКАЛО/. Як би його прийняти, чи ходючи, чи стоячи, чи сидючи? Ні, краще лежачи, як і наша мадама в пенціоне приймала свого любезного, / БЕРЕ КНИЖКУ І ЛЯГАЄ НА ДИВАНІ/. Ей, Химко, ~~як~~ проси.
- Химка: Чого просити?
- Проня: Панича клич!
- Химка: Так би і казали! / ПІШЛА/.
- Голох: / ВХОДИТЬ ТОННО, У ШЛЯПІ, РУКАВИЧКАХ І ПРИ ПАЛИЦІ, ТРЕ ЧАСТО РУКУ ОБ РУКУ/ Честь ім'я, за великое щастя, одрікумендуватись у собственім вашім дому! / ПРОНЯ МОВЧИТЬ/. Нікого нето! Ні, Проня Прокоповна тут! / ОДКАШЛЮЄ/. Мой найнищій поклон тому, хто в цьому дому, а переду того вам, Проню Прокоповно! / ДО СЕБЕ/. Що вона не спить часом? / ОДКАШЛЮЄ ДУЩЕ/. Горю на лаю од щастя і такого разного, милая мамзеля што виджу вас на собственім полу...
- Проня: Ах, це ви? Бонжур! А я так зачиталась! Мерси, што прийшли... Мамонька, папонька, господин Голох-

востов прийшов, пожалуйте!

Голох: Ви-ж мене одрекомендуйте, пожалуста!

Проня: А вже-ж.

ВИХІД 8-й, ВХОДЯТЬ СІРКИ ІВ ДВЕРАХ ХИМКА.

СІРЧИХА У КУМЕДНІМ ЧЕПЧИКУ І ХУСТЦІ, СІРКО ВДОГІМ СУРДУТІ І ВЕЛИКІ ХУСТЦІ НА ШИІ, ВИХОДЯТЬ І НИЗЬКО КЛАНЯЮТЬСЯ/.

Проня: Рікомендую вам мого хорошого знакового.

Голох: / КЛАНЯЄТЬСЯ З ПРИСТУКОМ/. Свирид Петрович Голохвастов з собственною персоною. Позвольте до ручки? / ЦІЛУЄ/.

Явдок: Дуже раді! Вас уже так хвалили дочка наша, Проня Прокоповна... Дуже раді, просимо!

Голох: Проня Прокоповна по ангельской доброте, так понимаем, мерси! / ДО ПРОКОПА/. Честь імею рікомендувать себя: Свирид Петрович Голохвастов!

Прок: Дуже, дуже радий, що бачу розумного чоловіка, розумнаго чоловіка послухать-велика втіха! / ТРИЧІ ЦІЛУЄ/. Дуже раді! Просимо сідайте!

Проня: / ТОННО/. От кресло, прошу мусю!
/ ВСІ СІДАЮТЬ, ГОЛОХВОСТИЙ НА КРИСЛІ КОЛО ПРОНИ, НА ЛІВО НА СТИЛЦІ СТАРІ СІРКИ, ХИМКА ВИЗИРАЄ З ПЕКАРНІ, ЯКА ХВИЛИНА ТИХО/.

Прок: Позвольте спитати, ви синок покійного ПЕТРА Голохвастового, що цилюрню держав за канавою?

Проня: Ви, палонька, не знать как говорите: їхня хвамелія Голохвастов, а ви какогось хвоста вплели!

Голох: Да, моя хвамелія натуральна-Галахвастов, а то необразована мужва коверкаеть.

Проня: Разумееться.

Явдок: / ДО СТАРОГО/. Бач, я казала, що не той! А який розумний!

Прок: Вибачайте, добродію: ми люде прости, що чули... Так ви значить не його, не цилюрника синок?

Голох: / ЗМІШАВШИСЬ/ То есть по натуре, значить, потелу, как водиться, но по душе, по образованности, дак ми вже не та хворма...

Проня: Авже-ж, образований человек, хіба разве можна його рівнать до простоти?

Явдок: Куди вже там?!

Прок: Так, так... / ЯКУ ХВИЛИНУ ТИХО/.

Химка: / З ДВЕРЕЙ/. Чи зараз давати пиво і шклянки?

Проня: / АЖ СХОПИЛАСЬ/ Іди собі!

Прок: / ДОКІРЛИВО МАХА ГОЛОВОЮ, А СТАРА ТИХО РУКОЮ/

Прок: Гм, гм... так ви вже цилюрні не держите.

Проня: Я вже раз вам гаварила, палікхмахтерска, а ви все таки цилюрня, цилюрня!

Явдок: / ДОКІРЛИВО ЙОМУ КИВА/. І як таки!...

Прок: Ій Богу забув... стара вже память...

Голох: Нічаво... ето трапляється, по простоте значить. Я, видіте лі, займаюсь каквюрами і комерціей разной. У меня етого дорогого делікатного това ру-паровицями, пудри, лямбра, дикалони, брилянтини!

Явдок: І брилянти, Господи!

Прок: Я думаю, такий товар і грошви бере-страх!

Проня: Разумеється, не вашого: що вировка, та гвоздки, або серка!

Явдок: Е, Ви, дочко, так не кажіть, і на цьому товарови добрий заробіток.

Проня: Пхе!

Голох: На щот денег, доложу вам, так їх на етот делікатний товар ідъот страх! То есть, що-денно сила! Ну, так слава Богу, у мене етих деньгов не переводно, целий Хрищатик мине винен. Мине уже не раз говорили мої приятелі: охвицер-митрополичі басы, маркели... што, чаво, мол, не закупиш ти магазинов на Хрищатику? Дак я їм, на чорта м мене той клопот? У меня есть благородний мате ріял, то пушай і другі торгують!

Явдок: / ДО ПРОКОПА/ От богатий!

Прок: / ДО НЕЇ/. Правда.

Проня: Ви очінно добрі.

Голох: Мерсі! Натурально, в кождом обходженіі главная хворма-вченость. Потому ежели человек учений, так ему уже свет перемелеться: тогди приміром, що Химце будет белое, то ему рябое, што Химце будет цяця, то йому... пардон! Ви меня, Проня Прокоповно, понімаете?

Проня: Разумеється, што розумний человек, завсем ничапо, вот і мені тепер все інче здається, бо я ж не дарма у пенцьоне вчилась!

Явдок: О, то правда, што вчилась, не жаліли кошту: всяких мод зна! Які вней плаття, шалі, сукні... яких квіток позаводить...

Проня: Мамонько!

Голох: О, Проня Пилиповна маєть скус! Єжелі когда человек подимется розумом вгору вище Лавскої колокольні, да глянет одтудева на людей, то вини йому здаються, кажуться, такі маленькі, как пацюки, пардон, криси! Позвольте Папіроску?

Явдок: Куріть, здорові! / ДО СТАРОГО/. Ну, і розумнійже!

Прок: Аж страшно!

Голох: / ДО СІРКА/. Не вгодно-лі?

Прок: Спасибі, я не вживаю, от нюхати, то друге діло, аж ніс тремтить... Ну, та й табака-ж у нашого дячка, скажу вам, і чорт його зна, що він кладе туди? Ну, цілий день ходиш та нюхаеш пучки...

Проня: Та годі вже про вашу табаку! / ДО ГОЛОХВОСТО/. Позвольте і мені папіроску!

Прок: Вони курють?

Явдок: / АЖ РУКАМИ СПЛЕСНУЛА/

Голох: / ПОДАЄ/. Пардон! Нету-лі іногда тут огню, боя своего забил?

Проня: Химко, Химко! Подай огню!

Прок: Вагню!

/ХИМКА ВИХОДИТЬ ЗПОВНОЮ ПОКРИШКОЮ ЖАРУ/.

Проня: Тиб іще цілий віхоть принесла! Сірників дайте мамо!

Химка: Так і казалиб, а то вогню...

Явдок: / ПОЧИНА ШУКАТИ/.

Голох: Не безпокойтесь, пардон, я з етой самої покришки закурю./ ЗВИХИЛЯСАМИ ЙДЕ ЗА ХИМКОЮ ВСЕРЕДНІ ДВЕРІ/.

Проня: Що ви мене соромите? Що тут наказали, - три мішкии гречаної вовни?

Явдок: Та яж мовчала...

Проня: Та ще ви так сяк, а що батько то і цилюню, і хвоста, і дяка і табаку втелішив!

Прок: Не знаю вже як з ученими...

Проня: Ідіть просю вас, звідси обоє, бо помішаєте ще мені пропозицію робить.

Прок: Цікавоб послухати, як то вчені...

Явдок: Може-б хоч двері одчинити?

Проня: Та ідіть, ідіть, кажу, от наказаніє!

Прок: Ходімо-це, бач, у них по модньому!

Явдок: По модньому-ж!

/ ВИХОДЯТЬ ДО КІМНАТИ, АЛЕ ВСЮ СЦЕНУ ЗАЗИРАЮТЬ З-ЗА ДВЕРЕЙ ПІДСЛУХУЮЧИ, А ХИМКА ПІДСЛУХУЄ З ПЕКАРНІ/.

Голох: / ВХОДИТЬ ЗАПАІРОСКОЮ/. Звольте закурить!

Проня: /ЗАКУРЮЄ, ГОЛОХВОСТИЙ КУРИТЬ І ОЗИРАЄСЬ/.

Проня: Ваша папіроска шкварчить.

Голох: Ето в груде моєй!

Проня: Чого?

Голох: Од любови!

Проня: Ах, што ви!

Голох: То есть, тут у нутре у меня такая стремительность до вас Проню Прокоповно, што хоч кров ~~ж~~ огонь готов пройти!

Проня: / НА БІК/. Починається, починається! / ДО НЕГО/. Ах, ето ви кавалерскі надсмешкі... Можеть по кому другому, у вас стільки баришень...

Голох: Ето ви пушаєте критику, я своєї душі, Проню Прокоповно, не покину лишби где. Разве хіба там где ваша душа-і больш в нікоторому в месьте.

Проня: А ви знаєте уже, яка в мене душа?

Голох: Ах, Проню Прокоповно, не рвіть мене як пуклю! Потому відіте, какой я погібшій естє чолоді вік.

Проня: Чого же погібшій?

Голох: Потому здесь у меня / ПОКАЗУЄ НА СЕРЦЕ/. такоє смертельное воспаленіє завелось, што аж щипить!

Проня: Когда-б заглянуть можна вам у серце.

Голох: То ви би там увидели, што золотими славянськими буквами написано: Проня Прокоповна Серкова. Ах, но ежеліб золотий ключ од вашого серця та я лежав у моеї душі у кармані, вотби я бил щасливий! Я би кожду минуту одмикав ваше серце і смо трилби, не мивсяб, не помадився-б не пив, даже не куривби по три дні, та всьо-б смотривби!

Проня: Ах когда-б же тому було правда? / НА БІК/. Чого він на вколішки не стає?

Голох: Да, пушай меня аладябл скорчить, когда значить брешу! / НА БІК/. Ну, сміліше! / СТАЄ НАВКОЛІШКИ/. в груде моеї- Визувій, так і клекотить! Рішайте судьбу мою нещастную: прошу у вас руку і серце!

Проня: Ой, мамо моя! Я так тревожена... так сталось несподівано... я... я вас, ви знаєте... чи ви мене не обманюте, чи любите? Я ще молода... не знаюсь у цім ділі...

Голох: Ви не вірите? Так знайтеж, що я решітельно нікого не любив, і не люблю, і не любитиму, окрім вас. Без вас мене не жити на свете. Да есліб я любив так Брацьку ікону, то миня-б янголи взяли живим на небо!

Проня: Так дуже любите? / СХИЛЯЄТЬСЯ ДО ЙОГО/.

Голох: То естє говорю вам - кипяток!

Проня: Ой, страшно!

Голох: Не безпокойтесь... обходженіє понімаю...

Проня: І я вас дуже люблю! Душка мой! / ДАЄ РУКУ І ЦІЛУЄ ЙОГО/ Я согласна... быть вашою половиною. От только спросить благословенія... Папонька, мамонько! / ГОЛОХВОСТИЙ ХОЧЕ ВСТАТИ, АЛЕ ПРОНЯ

СТАРИ СІРКИ І ХИМКА УХОДЯТЬ/.

Химка : / ВХОДИТЬ ЗКУХНІ З ФЛЯШКАМИ І ШКЛЯНКАМИ/.

Проня: Свирид Петрович Голохвостов делаєть мені пред-
ложеніє.

Голох: Прокопе Свиридовичу і ви, Явдокіє Пилиповно! Я
переговорил з вашою разумною дочкою Пронею
Прокоповною про одну секретную вещь. Я скоропос-
тижно хочу женитись на їх і вони согласні. Те-
пер я прошу у родителів, чи сделаютъ вони честь
поблагословить, значить, єто самое підприємтіє.

Прок: Як моя дочка, Проня Прокоповна, так хотять, то
нам старим нічого перечити.

Явдок: Еге-ж, кажу, нічого перечити. Я-ж кажу нічого пе-
речити.

Прок: Тільки, тільки...

Голох: Што? Може я не наравлюсь?

Прок: Борони Боже! Чи то можна? Ми луччого жениха не
хочемо для Проні, як ви, Свириде Петровичу.

Голох: Єжелі што так, так кланяюсь вам низько за ваше
слово Мерсі. / ЦІЛУЮТЬСЯ ТРИЧІ З СТАРИМ І СТА-
РОЮ/. Про другія вещи позвольте мені сватов при-
слать переговорить. / ХИМКА ПРОБУЄ ЙТИ З ВИНОМ
АЛЕ ЇЇ НЕ ПУСКАЮТЬ/.

Прок: Хоч і сьогодні! Я своїй дочці не ворог, що в мене
в скрині, то все Проні.

Явдок: Все, все! аж чотири шовкові сукні, та щей дорогі,
по три карбованці за аршин сама платила, п'ять
пар черевиків на таких високих закаблуках.

Проня: Годі вам, мамо!

Явдок: Що правда те не гріх.

Голох: / ТИХО/ Одначє поки тільки одні закаблуки. / Г
ГОЛОСНО/. Придбали ви своїй дочці верно, што
і полутче закаблуків і черевиків.

Явдок: Чого в мої дочки тільки нема? Одного золота по-
купила...

Голох: А--а!

Проня: Годі бо, мамонько, е-ж охота розказувати.

Прок: Про мене хоч і до заручин, за мною діло не стає до. Тільки мабуть у нашої Проні і золотого перстеня нема. Вони ще молоденькі, об тім не думали

Явдок: Коли є перстені, той поміняйтесь, діти, нехай ми старі, на старости літ потішимося вами.

Голох: Чи разве нелзя, щоб скоріше весіля? Боя здається кажеться, вмру, как прийдуться ждати долго.

Проня: І яб хотіла, щоб швидче.

Прок: Молоді! Ну, шож, можна і на цім тиждни, як думаеш стара?

Явдок: Про мене / ДАЄ ПЕРСТІНЬ / . У мене все готово.

Проня: / НАДІЛА ПЕРСТЕНЬ НА РУКУ І МІНЯЄТЬСЯ З ГОЛОХ /

Явдок: Тепер і поціловатись можна, так годиться!
/ МОЛОДІ ЦІЛУЮТЬСЯ / .

Прок: Сідайте ж діти дячко, а ми полюбуємось ладком.
/ ВСІ СІДАЮТЬ, ПАВЗА / .

Химка: / ВИБІГАЮЧИ З ФЛЯШКОЮ, ЗАТИКАЮЧИ ЇЇ ПАЛЬЦЕМ, ПІНА ТАК І ЛЯПА / . Ай, ай, гвавт! Я одтикала її, ка торжну, одтикала, не бере! І зубами тягла і на са моварі гріла... а це, як лусне, так і потекло!

Прок: Пропало пять рублів!

ЗАНАВІСА СПАДАЄ.

ДІЯ ТРЕТА.

Обстановка: КІМНАТА ЛЕМЕРИХИ, ДУЖЕ ПРОСТА ОБСТАНОВА, ПРЯМО ДВЕРІ, ВХОДОВІ, НА ПРАВО ДО ПЕКАРНІ.
ВИХІД ПЕРШИЙ, ГОЛОХСТИЙ САМ.

Голох: / ВХОДИТЬ ТРОХИ ЗБЕНТЕЖИНИЙ / . Так оце і хата Се клити? Просто, дуже просто, і хтоб думав, що втакім гноїші лежить брильянт? / ЗАГЛЯДА В КІМНАТУ /
Одначе немає нікого. Чи не повернутиб мені оглоби назад? Ёй, Богу, страшно, щоб я ще з великого розуму не встроїв собі штуки? Ні, лутче по як всякім разі хоч на минуту побачитись, ману пустить, ежелі вона чула щось то можна одбрехатись

а ежелі не чула, то заспокоїти, хоч на два дні, щоб і не допитувались... Резонт Свириде Петрови чу, резонт. Да і на Галю хоч раз гляну... Ох, тольки, да і тольки! / ЗАКУРЮЄ ПАПІРОСКУ / Одначе могу сказать, що міне хвортунить, деж Проня аж пишить за мене: Сірки старі не знають, де і посади ти зята, боявся жида-не тольки укуськав, но і обдер-заказав храчну пару, цепочку купив, завтра і вінчаня... От тольки Секлиту обчеркнути куряч чим дубом, штоб заспокоїлась, да і кури! / ХОДИТЬ ПО ХАТІ ПОТИРА РУКИ, ПРИТАНЦЬОВУЄ І СВИЩЕ /
ВИХІД ДРУГИЙ, ВХОДИТЬ СЕКЛИТА.

Секлита: / ВХОДИТЬ З КОШИКОМ / Хто тут уліз у хату? А це ви! Як вас величати?

Голох: Я, Свирид Петрович, Добряго здоровля, вам у вашій господі. Поздоровляю вас, сегодня з сьогоднішним дньом!

Секли: А я вже оце хотіла вас шукать по Подолу. Думала, що випустила зрук так і втекли!

Голох: Погано ділали, що так думали! Я вже вам казав, що я свой брат, простий, а свой не збрешеть.

Секли: Сідайтеж будьте ласкаві, та побалакаймо, коли зайшли з доброю думкою. / СІДАЮТЬ /

Голох: З доброю, з доброю, пущай на мою голову стільки тисяч... сколько у меня лиха на думці!

Секли: Та, дай Боже! Тільки отакі паничі часто дурять!

Голох: Ой, Секлито Пилиповно, Секлито Пилиповно! Чи разве вам од Бога не гріх, що ви і досі не вірите! Чи яж мало божився? Мало присягався?

Секли: Та, так, так!

Голох: От ви тогда Бог зна, що вняли в голову, а я із дівцею ще не познакомився як слід, не то што, розпитував тільки за вас, чи можна приходити?

Секли: Ну, вже мовчіть, бачила як розпитували.

Голох: От пускай я лусну, кай я стого места не зйду к / ОДСОВУЄТЬСЯ / . коли я не хотел випитати до вас

дороги, щоб дозволили ходити, познакомитися....
Ото-ж я вас прошу, дозвольте мені до вас приход
дити, та не цурайтесь мене....

Секли: Що-ж? Ходіть, раді будемо... Тільки а вас ще доб
ре і не знаю, кажете... родич Свинаренків... чи
не син ви пскійного цилкрника Голохвостого?

Голох: Та син же... тільки, конешно, образований, розумом
вийшов на весь Подол!

Секли: Скажіть! Я знала небіщика, О, в нього водилась ко
пійчина, як що не процвиндрили!

Голох: Я не зтих, Секлито Пилиповно, що процвиндрують.
Розумний чоловік, да при достатках, як махне,
так у нього із мертвого живе робиться. Тепер у
мене і паліхматерська, і комерція всяка, і по
зичаю всім: весь Хрещатик у мене отут! / ПОКАЗУЄ
КУЛАК/.

Секли: Так ви от які! Кудиж нам до вас?

Голох: Ну, штож што я розумом і богатством піднявся
за хмари, але душа у мене проста, до простої і
липце! А ваша Галя... тож краса на весь Київ!

Секли: Мою Галю не гріх і матери похвалити, моєї Га
лі ні до кого і рівняти, хіба до зорі на небі!
За нею женихів-аби хіть!

Голох: Так, так... а де пак, вона?

Секли: На базарі ше, незабаром буде.

Голох: / НАТЯГНУВ РУКАВИЧКУ/. Жалко, што не побачу!

Секли: Куди-ж це ви? Вітру в кагі вхопили?

Голох: Звиняйте, Секлито Пилиповно, на цей раз. Я на
хвилину тільки ускочив, а то у мене діла, аж
пищать: цилюрню на Хрещатику строк... робочі
ждуть!

Секли: Я вас од своїх іменин не пушу...

Голох: Невже ваші сегодні іменини? От Бог напутив!
/ НА БІК/ Це однако погано: сюди натешеться
гостей... / ДО СЕКЛИТИ/. Поздоровляю-ж вас з
святими вашими іменинами! / ЦІЛУЄ/ Дай Боже
вам щастя і здоровля і чого тільки забажаєте!
/ ЗНОВ ЦІЛУЄ/.

Секли: Та годі, вже, годі! От цілується! / НА БІК/.
Але-ж і гарний оцей вражий панич? Як мід з маке
ком, аж губи злипаються!

Голох: Так тепер уже звиняйте... А от з неділі мені
будет когда, так позвольте заходить до вас хоть
що-дня, ви мене добре знаєте, я вас, з дівушкой
обзнакомимся, а тогда уже, как Бог благословить

Секли: Заходьте, заходьте, просимо...

Голох: / ВСТАЄ/ Так уже на цей раз прощайте.

Секли: Та як же? Щоб я вас пустила оце, не попошту-
вавши запіканкою, пирогами?

Голох: Нікогда... / ДО СЕБЕ/. Впрочім запіканка і пи-
роги... / В ГОЛОС/. Ну, разве одну чарку можна.

Секли: Як же, як же! Та ще і запіканка! Ви такої, дарма
що багаті, зроду не пили! Ось, я зараз! / ПІШЛА/.

Голох: Одначе треба черкнуть чарочку, другу, да і ті-
кать, потому сюди налізе всякої свиноти, ще по-
чнуть язика чесать... Ні, ні, не добре! Хоча і до
садно, што Галі не бачив, ну, да ми надолужимо
опісля... кождаб тільки весілля одбути, а там
хоч голову свою заставлю, а... уж пипонька, пу-
колка моя.

ВИХІД 4, ВХОДИТЬ ГАЛЯ.

Гая: / ВХОДИТЬ НАКРИТА ПЛАТКОМ/ Пидоре! Забери там
яблука! Ой, хто це?

Голох: Це я кралечко! Здрастуйте, моя зозулечко!

Гая: Це ви?

Голох: Своєю персоною. Не видержав, бо розгорівсь як
комфорка, моя щіточко! / БЕРЕ ЗА РУКУ/.

Гая: Ох, лишенько! Ідіть, будь ласка, бо матері по-
ки нема, як застануть то знов таке буде...

Голох: Яким сортом? Адже ваша мати мені слово дала...

Гая: / ВИРИВАЮЧИ РУКУ/. Так і повірили!

Голох: Та не пручайтесь бо, потому што у мене аж пе-
чінки пручаються!

Гая: / ВИРИВАЄТЬСЯ/ Пустить-бо! / ВИБІГА/

Голох: / САМ/. Виприснула...Хистка, як лозиночка, в'юнка, мов вуж! Але-ж і ягідка! Як повидів її, ну просто все вголове замакотрилось! Просто, як тільки вруках її подержиш, так робиться у тебе у нутрі, як у самоварі, аж гуде! Ну, і дівчи́наж! Да за таку дівчину, доложу вам, можна всьо го себя обголити чисто і піти по Хрещатику та ким хвасоном... Єй Богу, можна, даже по морозу! Не видержу, треба її дідзятись, хоть раз ще глянуть!

Секли: / ВХОДИТЬ ЗГОРЩИКОМ І ФЛЯШЕЧКОЮ/. Ну, зпочатку ж покушайте моєї настоячки на горіхових листях та одіми періжками закусіть, з потрібкою...

Голох: Викушайтеж самі!

Секли: Пошли-ж вам Боже, чого ви бажаєте, а моїй Галі долю щасливу! / ПЄ І ЗНОВ НАЛИВА/.

Голох: Дай Боже! З іменниками вас поздоровляю/ ПЄ/, А-а! Оце горілка так-так! Мов вогнем по жилах пішла! Тай періжки-ж до того дай вам, Боже здоравли! / "ІСТЬ/.

Секли: Та по первій же ніхто не закусує, викушайте другу! / НАЛИВАЄ/.

Голох: Е! Да так же я і не встану! / ПЄ/.

Секли: То й добре: гостим дорогим будете!

Голох: Да яб дуже радий, у вас так знаєте по душе..... там только міне... Та трошки можно... / ДИВИТЬСЯ У ВІКНО/. Он де і Галя пішла.

Секли: / СТУКА У ВІКНО/. А йди лиш сюди. Де ти там у Га спида тиняєшся?

Голох: По казайству, певно бігаєть?

Секли: О, вона упадлива! / ГАЛЯ ВХОДИТЬ ДО ХАТИ/.

Секли: Де ти там барисься?

Галя: Забігала до сусідки Лукери: посуду треба.

Голох: Здраствуйте, доброго здоровлячка! Вся душа моя стрепенулась, как зачув я ваш ангельский голосочок мов дискантів найкращих у концерті...

Галя: / ПОДАЄ РУКУ/. Ви смієтесь...

- Голох: Єй-Богу і в думці не маю: я, Ганно Івановно, зчес ним заміренієм прийшов.
- Галя: Я не знаю про що.
- Секли: Бач, мов і не зна, мов і не рада! А до цього торгу давнє і пішки! Щастя твоє, що так ще склалося, а то-б було!
- Галя: Мамо, хіба я вчім винна?
- Секли: Та годі, годі! Нічого мені ману пускати, очі одводити. На озь горня, та нечастуй варенухою дорогого гостя, та поговсрїть любенькю, а я сама за по судюю збігаю! / ВИХОДИТЬ/.
- Голох: Чого ти цураєшся мене, моя рибонькс? Хіба не любий тобі?
- Галя: /НАЛЯЛА ВАРЕНУХИ І ПОДАЄ ГОЛОХВОСТОМУ/. Я вас ж не боюсь... Що це ви задумали, чого ви мене чіпаєте?
- Голох: Задумав, моя куріпочко, хоч кишки собі вимотати а тебе добути, потому улюбљон, як окроп кіпить.
- Галя: Я вам не пара... Ви-б краще не вязали мені світа... зараз проміняєте на яку небудь панну?
- Голох: / ВИПИВШИ/. А-а! З ручок твоїх солодша од меду і од канахвет! / БЕРЕ ЗА РУКУ І ХОЧЕ ОБНЯТЬ/.
- Галя: Пустить!
- Голох: Щоб я тебе проміняв? Ні за яку кашкюру! Так би і задавив! / ОБНІМА/.
- ГАЛЯ: / ВИРИВАЮЧИСЬ/. Ой, що ви?
ВИХІД 9, ВХОДИТЬ СЕКЛИТА.
- Секли: А! Договорились значить... Ну, і помагай вам Боже
- Голох: / НА БІК/. Знов піймала! Вона, здається, за дверима підслухала!
- Галя: / З СЛЕЗАМИ/ Шож, як, мамо начепився!
- Секли: Та годі, вже, годі, тепер нічого... От готуй лишень страву, бо вже куми йдуть... / ДО ГОЛОХ/. А вас уже тепер не пушу з хати од страви як хочете!
- Голох: Та яб раднійший Секлито Пилиповно, і ночувати, когда-б не... / НА БІК/ Попався, жучку в ручку.

В И Д І Я, 10.

М / ВХАТУ ВХОДЯТЬ, МАРТА, І ДРУГІ МІШАНКИ ДЕЯКІ
З КОШИКАМИ, ДЕЯКІ УБРАНІ В ПРИЗНИЧУ ОДЕЖУ/.

Марта: Добрий день вам, Секлито Пилиповно. З днем вашо-
шого ангела поздоровляємо вас, Дай Боже, чого
ви тільки забажаєте собі з неба, а вашій дочці
пошли Боже гарного жениха! / ЦІЛУЮТЬСЯ/.

Секли: Сідайте ж, щоб старости сідали в мене: може ва-
шими молитвами...

Голох: / НА БІК/. Впрочім начхать, якось то буде! / ДО
МІШАНОК/. Тай набралось-же вас повнісенька ха-
та: знаєте де раки зимують!

Марта: А ви паничу хіба не знаєте?

Голох: Зуби проїв!

Секли: Та і жартобливий, же оцей язикатий панич!

Марта: Не зачіпайте нас, бо як причепимось всі, то
мусите нам ставити могорича!

Голох: А зачіпайте мене, я очінно люблю, як мене мо-
лодиці зачіпають... але тільки молоді, чорно-
брові, такі, що тільки моргни.

Марта: Хі, хі, хі! Зачепи його!

Секли: Але чого ж ви стоїте? Сідайте, кумо, сідайте сва-
хо, сідайте кумасю, прошу покорно кумко! / У ДВЕ
РІ/. Галю, Галю, а вноси сюди столи, розставляй
серед хати, щоб нам було просторіше їсти, бала-
кати і пити...

Голох: От я побіжу. / ВИБІГАС І ТАК ВНОСИТЬ З ГАЛЕЮ
СТОЛИ / РОЗКЛАДАЮТЬ ПОСЕРЕД ХАТИ І ГОВОРИТЬ ДО
ГАЛІ ПО ТИХО / Пипонько моя! Щіточко манюсенька
! / ГАЛЯ ВІДХОДИТЬ/.

Секли: Що це ти Галю, стоїш, мов не прикаянна? Застилляй
столи та подавай фляшки та чарки, а то мої кум
мочки заскучають.

Голох: Ой, ой! Деб уже не заскучали без чарки?

Марта: З вами заскучаєш?

Голох: Значить можу знайти забавку?

Марта: Та одчепись! / ШТОВЕХА ЛІКТЕМ/.

Секли: / БЕРЕ ФЛЯШКУ/. Випемо по чарці за живих за я мертвих!/ НАЛИВА І ПЕ/.Щоб живим жити і не вмірати а помершим,коли повмирали.../МАХА РУКОЮ/.

Голох: Бодай не вставати!

Марта: Ой, хто видав так говорити! Оце так!

Секли: Глядіть, лишень, ви великорозумні! Мертві лежать на Шикавиці, та нікому не шкодять, а живі часом дуже, дуже шкодять!

Голох: / НАЛИВА ЧАРКУ/. Про мене випемо і за здоровля мертвих. Пошли Боже з неба, чого нам треба! Помершим чарка а нам горілка!/ ПЕ/.

Секли: / ХОДИТЬ КОЛО СТОЛУ НАЛИВА ВСІМ І САМА ПЕ, ЧАСТУЄ, ПОДАЮТЬ ПИРОГИ, СТРАВИ НА СТІЛ, ВСІ ПЮТЬ/.

Секли: Даруйже Боже, цей празник проводити, там того року діждати!

Марта: Щоб ми діждали в добрім здоровля пити і на той рік: а я вже забігала до Сусіди та хильнула чарку, другу, та трошки і веселенька!

Секли: Той добре! На здоровлячко!

Голох: / НАЛИВА СОБІ ЗНОВ/ А звідки ти?-З Ромна!-А білет єсть?-Нема, -в тюрму, шельму!/ МАРТІ/ Позвольте з моїх рук!

Марта: Ще звами не покумалися!

Голох: Што-ж, покуматися не штука!

Секли: Сідайте-ж, кумцю, до гурту!

Марта: Е, де вже там сидіти! Мені аж танцювати хочеться, так весело!

Секли: То-й танцюй!

Голох: Валяйте без kwasону!

Марта: / ПРИСЬПІВУЄ/.

Уберуся молодая, в новенькіі сапаньці,
Та винесу я бублики на базар у ранці!
Ой, бублики гаряченькі, ой, бублики свіжі,
З маком і яйцями, шей смашні до їжі!

Голох: Славно! / ЗНОВА ЧАРКУ/. Е-хх! / ПРИТУПУЄ/.

Марта: А до моїх до бубликів кавалери паничі,
І моргають до бубликів брівоньками мов сині
Сюди, сюди, до бубличків великого смаку,
Ой, паничі, з маком, таким, попичі без таку.

Голох: / ПРИТАНЬЦЬОВУЄ/ Ой, не бійся, пригорнися: з таким
серце з таким!

Секли: От люблю за веселий звичай! От люблю! / З ЧАРКОЮ/
Сідайтеж!

Марта: Та-й сядуж. ВИХІД 9. УСЬТЯ.

Усьтя: / ВБІГАЄ З КОШИКОМ І ПРЯМО У СКОКИ/. СПІВАЄ/

Дивітеся чоловіки,
Які в мене черевики!
Це-ж мені пан-отець покупив,
Щоб хорошій молодець полюбив!
А панчохи пані-матка дала,
Щоб я гарна молодичка була!

Голох: / РОЗПАЛЮЮЧИСЬ/. У-х! Валяй без титулу! Стрижи!
/ СКИДАЄ ПІНДЖАКА І ЙДЕ ВТАНЕЦЬ/.

Голох. і Усьтя разом:

Гоп-чуки! Чуки-чуки!
Гарні в мене черевики!
Бо я панського роду,
Не ходила боса з роду!

Устя: Полюбив мене дяк,
Чорти батька зна як!
Купив мені черевички,
Закаблучки не так!

Голох: Черевички невеличкі,
За цілого пятака,
А щоб-же ти, молоденька
Вибивала тропака!

Усьтя і Голох: Гоп-гоп! Чуки-чуки!
Гарні в мене черевики!
Бо я панського роду
Не ходила боса зроду./ ТАНЬЦЮЮТЬ/.

Секли: Ну, і танцюють ловко. А панич, як бісик! Славно!

Усьтя: Ху, Дур йому, утомилася! Оце я з іменин йду.....

Так уже частували та поштували, щой Боже! Біжу вже до вас, тай підскакую, а тут чую співи, нає теж і мій глек на капусту.

Секли: Спасибі, що згадала мене стареньку куму!

Голох: І це кума? Та вашими кумами можна Дніпро зага тити і чорторій закидати! Їй, Богу правда!

Секли: А бодай вам язик усох, не казавши лихого сло ва.

Голох: Та хай всоagne, чорт його бери!

Марта: Ну, і моторний хлопець!

Усьтя: / ДО СЕКЛИТИ/. Де ви такого вискіпали?

Секли: Гм, гм! Не скажу! Нехай вам кортить! / ГОЛОХВО СТИЙ ЧАСТУЄТЬСЯ І ХІХІКА ЗМІЩАНКАМИ/

ВИХІД 12. ВХОДИТЬ СТЕПАН.

Степа: / ДО СЕКЛИТИ/. Поздоровляю вас із святими ва шими іменинами! Дай Боже всякого щастя і бла гополучя і многія літа! / ЦІЛУЄ РУКУ/.

Секли: Спасибі, що не забув!

Степ: Де вже нам забувать!

Секли: Ій, тепер такий світ настав! / ОДІЙШЛА/.

Степ: / ПОКЛОНИВСЯ ВСІМ І ТИХО ДО ГАЛІ/. Здрастуйте Ганно Івановно!

Галя: Здраствуйте! / ПОДАЄ РУКУ/.

Степ: / ЗИРКНУВШИ НА ГОЛОХВОСТОГО/. Чого цей ланець тут?

Галя: То, Степане, горе мое!

Степ: Як? Що таке?

Галя: Та, либонь, свата-мене, а мені хоч у воду!

Степ: А мати що?

Галя: То-ж мое нещастя, що мати за його: богатий....

Степ: Який він богатий? Шарлатан! Його оце йосько жид мав у тюрму посадити.

Галя: / РАДІСТНО/. О, невже? А він ту ману пуска.

Степ: Та я зараз так його огрію, що очманілим виско чить!

Галя: Бога ради не чіпай тут! Не знаєш матери? Вона так і не повірить, ще Вас вижене з хати!

ВИХІД 13, ВХОДИТЬ МЕРОНІЯ.

Мерон: / ВХОДИТЬ ВСЯ ВЧОРНІМ, ЗАПЯТА В ХУСТКУ ПО ЧЕРНЕЧОМУ/. Поздоровляю вас з іменинами, з янґголом, / ГЛЯНУВШИ КРУГОМ/. Ой, як у вас весело! Ой, спокуси моя! / Щось шепче/.

Голох: / ДО МАРТИ/. А это хто? Черниця?

Марта: Та вона зверху тільки!

Голох: Значить бонджур, калісон, мерсі!

Усьтя: А це по якому?

Секли: Сідайте-ж, сідайте-ж, дорогім гостем будете!

Мерон: Ой, боюсь гріха!

Голох: Гріх у міх, спасеніє в торбу!

Мерон: Ох, тут ще скуситель! Пригрішеніє мое!

Секли: / ПІДНОСИТЬ ЧАРКУ/ Випийте, кумцю, гріха збудетесь.

Мерон: / БЕРЕ ЧАРКУ/. Ой, лишенько! Ой, гріх мій! Що-ж я то буде, як довідається? Свої! печерські про це гріховне зборище?

Секли: Хто там довідається? Свої! Пийтеж, не шепочіть так довго над чаркою, бо чарку нетерплячка бере:

Усьтя: Та пий у мою голову.

Мерон: Ой, не видержу! Куми скушають, як ті чорти! Прости-бі, і спасибі! / ПЕ/.

Голох: / СХОПЛЮЄТЬСЯ/. Ой, черничко-ж моя.

Шепотушко моя,

Дай я зтобов покручуся,

Коли ласка твоя!

/ ОБНИМА ЇЇ І КРУТИТЬ/.

Мерон: Ой, ой! Отійди сатано! / ГОЛОХВОСТИЙ ЦІЛУЄ ЇЇ/. Ой, пропала я! Як гієна огненна. Хоч і на Печерск не вертайсь! / ОБТЕРА ГУБИ/.

Усьтя: Ха, ха, ха! Ну, і не шибеник оцей панич?

Друга: Як вогонь! А гарний!

Марта: / ДО СЕКЛИТИ/. Та скажіть бо, хто це?

Секли: / ОДВОДИТЬ МАРТУ І ТАЄМНО/. Я сьогодні два празники справляю: іменнини і заручени! Отой красень, Голохвостий, жених моєї Галі. Капосна дівка зловила такого жениха, що мій покійний Лямар проти його, як свиня проти коня...

Марта: Гарний, гарний!

Секли: І багатий... Тільки серце кумо, не кажіть нікому, бо може ще з того сватання весілля не буде./ ЦІЛУЄТЬСЯ І ВІДХОДИТЬ ДО ГОСТЕЙ/.

Марта: / КЛИЧЕ УСЬТЮ НА ВІК/. Чи ти знаєш новину? Оцей гарний панич сьогодні заручився з Галею. Тільки нікому не кажи, борони Боже! Такий приказ!

Усьтя: Побий мене святий хрест, як скажу!

Мерон: / НАДБЛИЖАЄТЬСЯ/ Про що це вона вам шептала?

Усьтя: / ТИХО/. Оцей панич сьогодні заручився з Галею тільки нікому не кажи, щоб ніхто не знав, чуєш?

Мерон: Ой, гріх! Та мовчатиму, мовчатиму... Заціп мені язик, святий Мовчало! / ОДХОДИТЬ І ПОЧИНАЮТЬ, ОДНА ДРУГІЙ ШЕПТАТЬ НА ВУХО, ТІ ДИВУЮТЬСЯ, ЗДВИГАЮТЬ ПЛЕЧИМА/.

Степ: / ПОЧУВШИ ПРО ЩО ШЕПЧУТЬ/. Ні! так тут видержатб більше не сила... Той дивись ще скулаками кинусь краще піти! / ВГОЛОС ДО СЕКЛИТИ/ Прощайте, Секли! Пилиповно!

Секли: Чого це ти? Куди?

Степ: Та там робота єсть...

Секли: Та посидь ще: закуси, випий!

Степ: Спасибі, у вас і без мене багато: ми вже злишні будем!

Секли: Як знаєш... / ВІДІЙШЛА/.

Степ: / ДО СЕБЕ/. Ну, вже або виведу тебе на чисту воду, або голову провалю! / ХУТКО ВИХОДИТЬ/.

Секли: Що це ми сидимо, пхаємсь коло столу, мов відці! Сідайте куми.

Марта: А сідаймо, бо вже деякі помучились! Сідаймо на підлозі.

Секли: Пидоре! Давай Килима! Простилай на підлозі і столи сті одсовуй к бісу!

/ ПИДОРА СТЕЛИТЬ КИЛИМА, МАРТА БЕРЕ СТИЛЬЦЯ і СТАВИТЬ ПО СЕРЕДИНІ ХАТИ/.

Усьтя: Ви, свята іменнинице, сідайте посередині на стільчику, а ми сядемо долі кругом вас./ СІДАЮТЬ/

Марта: Ви, іменнинице, наше красне сонце, а ми ваші ясні зорі.

Голох: Деж мені ясному місяцю притулитись?

Марта: Е, такому місяцю, не на небі місце.

Голох: Чому? Преподобниці не приймуть?

Усьтя: Преподобниці може і приймуть, а що святі, то виженуть!

Голох: Та сідайте бо, хоч ви Галя коло мене!

Секли: Сідай, сідай! Тепер уже можна! Бачите, яка парочка? Поздоровляйте: це жених і молода: Голохвостий поватав.

Галя: Мамо! не робіть цього... слухайте, що я вам скажу.

Секли: Після! Мовчи тепер та диш:

Голох: / НА БІК/. Що це вона здуріла? Привселюдно мене обявляєть женихом! От тобі і раз, досидівся! Тепер почнуть язики чесати!

Усьтя: / ДО ХОЛОХВОСТОГО/. Бачите, а ви мовчите...

Голох: / ЗМІШАКШИСЬ/. Та то ще тільки так між нами.... розговор був... Когда ще судить Бог сватов прислати...

Секли: Що там сватать! От повеличайте їх кумочки мої, тай заручини запемо! Правда гарна парочка?

Голох: / НА БІК/. Оце взяла в лищети?!

Марта: Гарна, гарна, як вугирочки! Поздоров Боже!

Всі: / СПІВАЮТЬ/.

Деж був селезенб, де-ж була вуточка!
Селезень на ставку, а вуточка на млинку!
А тепер они в однім болоті!,
Пють воду, ідять ряску по своїй охоті.
Де-ж був Свиридко, де-ж була Галочка?
Що Свиридко у батька, а Галочка у неньки!
А тепер они у одній світлиці,

Ідять з медом пухкі книшкі і паляниці,
Пють вино і варенуку, обоє раденькі!

Секли: Куми мої, любі мої! Заспівайте мені, прославляйте мене, свою куму Секлиту Лимериху!

Всі: / СПІВАЮТЬ/.

І лід тріщить, і комар пищить,
А то кум до куми поросся тащить.
І кумочко, і голобочко!
Звари мені поросся, щоб і юшка була,
І юшечка і петрушечка!
Кума моя, любя моя, моя душечка!

Секли: Ой, не співайте, не задавайте жалю, бо я вже плачу! / ВТИРАЄ СЛІЗОСИ/. так ви розжалобили, так розтревожили, Ой, бідна я сирота цурається мене моя: нікто з Сірків і в хату не плюнув через оттого чорногуза Проню!

Голох: / СХОПИВСЯ МОВ ОПАРЕНИЙ/. Хиба вам Сірки рідня?

Секли: А як же, сестра рідня... А та носата небога!..

Голох: / НА БІК/. От влопався!

Секли: Як же, багатирі, запаніли! На бідний рід їм начкать тепер! А все через оту дурноголову!

Голох: / НА БІК/. Ну, пропав тепер, на віки пропав!

Секли: / ПЛАЧЕ/. А мене не має не тільки за тітку, а навіть за наймичку, та ще кричить, що од мене гнилицями тхне, горілкою смердить! Така у мене небога.

Голох: Що його в світі Божому робить? Просто вже і ума не приложу.

Марта: Та яб їй, отій вашій Проні!

Секли: А тиж думаєш як? Секлита Лимариха їй подарувала? Ого! Не на таку напала! / БЕРЕТЬСЯ У БОКИ/. Та я отой носатий пенцьон так одманіжила, так вишустрила на всі боки, що аж баньки витріщила! Плюнула межі очи, тай зацурала: ні я, ні Галя і ногою до смерти не будемо!

Голох: / НА БІК/ Слава Богу, вони значить, в сварці! ~~Мих~~

Мов світ мені піднявся, аж од серця одлягло.

Марта: А вже-ж чиста сова!

Усьтя: Чапля!

Голох: Хаба кислоока!

Секли: А ти її знаєш?

Голох: Та видів раз отого штурпана!

Секли: Вже іменно! Нехай її курка брикне!

Усьтя: Хай її лунé вкопить.

Марта: Хай її п'ятниця свята покара.

Голох: Хольора на її голову!

Секли: Анахтема, анахтема, анахтема!

Всі: Анахтема, анахтема, анахтема!

Секлит Пху, на неї, тай годі!

Всі: Пху, пху, пху! На неї сатану!

Марта: Годі, цур їй пек!

Усьтя: Будемо веселі як перше!

Секли: Ну, лихом об землю! Гуляймо, цілу ніч!

Мерон: А мені на Печерск!

Секли: К бісу! Гуляймо, поки ноги держуть, а то і поснемо тут! Завтра неділя. Нікого не пущу! / ЧУТИ ОД ДАЛЕКО ГАРМОНІЮ/.

Голох: / ДО СЕБЕ/ От як раз до ладу: явилась на виручку! Треба тут їх так замакітрити, щоб на завтра і ноги одкидали! Закликати гармоньщика ще. / ВИ-БІГА/.

Марта: Е, тітко, в роду не без потвори! Є і в мене родичка, та не хочеться тільки розказувати.

Усьтя: Та кажи, кажи, чого жалувати таких псях!

Марта: Так стіни слухають!

Секли: Та ми кочергами повигоним стіни зхати!

Усьтя: Знаю я, про кого мова модиться...

Марта: На злодієви шапка горить! Знає про чие кодрло йде річ!

Усьтя: /-СХОПЛЮЄТЬСЯ/. Про наше кодрло! Ну, шож, кажи!

Марта: Не чіпляйся, Усте, бо скажу, так і крикну на всю хату!

Усьтя: Кричи, кричи, шелихвістко.

Марта: Не злякалась, псяюхо, не злякалась! Твій рід стоїть
оіуть мені у печінках! Як уступила твоя сестра!
Степанида! до брата в хату, то неначе братови і
мені на шию наступила. Ви всі такі!
/ МУЗИКАНТ ВХОДИТЬ ДО ХАТИ/.

Усьтя: / СІКАЮЧИСЬ/ То-й ми всі такі? То і я така?

Марта: Тай ти така і твоя мати була така!

Усьтя: / ЗКУЛАКОМ/. Яка-ж була моя мати?

Секли: Та годі вам!

/ МУЗИКАНТ ЗАГРАВ КОЛОМІЙКУ ВСІ ВТИХОМИРИЛИСЬ/.

Секли: Хто це музику наняв?

Голох: Ето я: це я наняв, щоб Секлиту Пилиповні веселіші
були іменини! Как маєте даятись, давайте краще
танцювати!

Марта: / СХОПЛЮЄТЬСЯ/. Давайте, давайте, краще танцювати!
От весело!

Секли: Авже танцювати! Розступіться, куми мої, милі: Сек-
лита Лемериха гуля! / ВСІ РОЗСТУПАЮТЬСЯ СЕКЛИТА
ПО СЕРЕДИНІ/.

Секли: / РОЗСТАВИВШИ РУКИ/. К, мки мої, голубки мої, Сек-
лита Лемериха гуля! / ПОЧИНА ТАНЦЮВАТИ/.

Голох: / СКИДА ЖИЛЕТКУ/. Ех, мамзель, бондур! Валяй ме-
телиці! / ПОЧИНА САДИТИ ПРОТИ СЕКЛИТИ ГОПАКА/.

Усі: Ой на дворі метелиця,
Чому старий не жениться?

Мерон: Ой, гріх, ой скушеніє! / СТАЄ І САМА В КОЛО/.

ЗАНАВІСА СПАДАЄ.

Д І Я П Я Т А.

Обстановка: Та сама що що вдругій дії, Хата Сірків.

ВИХІД 1. ХИМКА САМА.

Химка: / ПРИБЕРА ХАТУ/. Другим людям неділя, а тобі нема
ні неділі ні свята у цих хазяїнів! Весілля, бач,
справляють! Щой не видано, і не чутно, щоб таке бу-
ло хапане весілля: шити, мити, білити-на гвайт!
Щось не певне... А тут через них і ніг під собою
не чуєш: увесь двір підмела, шей піском підсипай

та травою труси, бо, бач, велика пані поїде вінчатись! Багато таких панів, та на греблю нікому! Он ще підлоги вигадала оливою мастити, та ще ка дить заставить... А остобісілаж вже мені, хочби вже швидче йшла до дїтька в болото!

ВИХІД 2. ВХОДИТЬ СІРКО.

Прок: Піймай, Химко, собаку та привяжи на ланцух, щоб часом не кинулась на кого, та не полатала литок

Химка: Хіба я собака? Хіба в мене собачі ноги, щоб я ще вам за псами ганяла?

Прок: Тай я не побіжу. Ти молодша у тебе і ноги прудкіші.

Химка: Піддоптала вже за вашими примхами, що хоч на плечі бери!

Прок: Та ну бо, Химочко, піймай, будь ласка! Візьми шма-ток хліба, примани Рябка, тай привяжи!

Химка: Спасибі вам! Лапайте вже краще ви його коли вам треба.

Прок: Та ходім і я поможу, тільки не лайся, та повідчи най мені вікна і ворота нехай люде дивляться!

Химка: Щоб поналазило їх і в двір і в хату, та щоб по-обкрадали що!

Прок: Ну, щож робити! Один тому час, щоб батько вплакті

Химка: Ет! / ВИХОДЯТЬ /.

Проня: / ВХОДИТЬ У БІЛІЙ ВІНЧАЛЬНІЙ СУКНИЄБІЛИХ КВІТКАХ ОБВІШАНА ЦЯЦЬКАМИ / . Аж не стямлюсь од радости, що таки, хвалити Бога, діждалась свого свята А який же гарний жених? Сиділа, сиділа, так затеж і висиділа! Образований, модний, душка, чисто як о огірочок! Як я улюбљона, аж горить у мене все всередині, а серце тільки тьох, тьох! Н знаю ж вже, чий доживу до вечера. Як я пригорну його, як... Ой, ой, не здумаю. Когдаб только скоріше! / ЗАКРИВА ОЧИ РУКОЮ / Отто то будуть усі заздрісні! А я так під руку з ним, та на них тільки, пхе, пхе, пхе! А шлейфом шелесь, шелесь, шелесь! На Хрещатику такою панєю сяду, та все по модньому,

по кранцреському... / ПІШЛА ПО ХАТІ, СТАЛА ПЕРЕД ЗЕРКАЛОМ/. Чи не вкоротив він мені шлейфа, Сй, Богу, вкоротив, жидюга вкрав! І казалаж мамі щоб оддала на Хрещатику, так хіба-ж з цєю простотою зговориш! Ой, лишенько, і цеж не по модньому! Хтож так високо талію робить? Ні плечей ні грудий! А по моді усе должно бути на виставці! / ПОХОЖА НА НОВО/. Пхе, Тут тільки тжне чимось? Оливою од подлогів, Пхе! Химко, Химко! Кади мені швидче по ж катах, та більше поодчиняй вікна! Химко, Химко!

Химка: / З-ЗА ДВЕРЕЙ/. Та чую, не позакладало...

Проня: Так повертайся швидче. Піди ще по двору проходитись, -хай дивляться та губи кусають! / ПІШЛА/.

Химка: / ВХОДИТЬ З СМОЛОЮ/. Уже повіялась шелепа! От уїлась! Хоч би тебе уже викурити оцим куревом!

Усьтя: / ВБІГА З КОШИКОМ/. Добрийдень вам, з неділею будьте здорові! А де старі Сірки?

Химка: Та там десь колотяться...

Усьтя: Чого-ж то? А Проня де?

Химка: А, і не питайтесь!

Усьтя: Чого це ваші до Секлити на іменики не прийшли? А там сватаня було: просватали Галю за Голохвое стога.

Химка: Тю на вас!

Усьтя: Ти, дівко не тжкай, а слухай! Пропили ми на віки Галю, А Голохвостий Наняв музику та аж сюртюка скинув, так вибивав тропака.

Химка: Брехня!

Усьтя: Що ти мені брехню завдаєш? Стара вже я дівко, щоб брехати, то може твоя мати брехала, як на ла вці лежала! ВИХІД 5. ВБІГАЄ МАРТА.

Марта: / ЗАСАПАВШИЄСЬ/ Добрийдень вам! А де ваші? / ГЛЯ НУВШИ НА УСТЮ/. Уже випередила, от довгонога чапля! / ДО ХИМКИ/. Чи знаєте, що Секлита Лемериха заручила уже Галю з Голохвостим?

Усьтя: А що, не казала? Брехня?

Химка: Та що це ви мелете? Про якого Голохвостого?

Усьтя: Про Голохвостого цидюрника, сина того, що за канавою був!

Марта: Та він же один на весь Подол: другого Голохвостого нема!

Химка: Так той же самий Голохвостий сьогодні вінчається з Пронем!

Марта: / СПЛЕСНУВШИ РУКАМИ/. Що ти? Невже?

Химка: Та хіба не бачите, які тут прибори йдуть до весілля. Через них вже мені хоч руки і ноги одкидай!

Усьтя: Матінко, матінко моя, оце штука!

Марта: Ну-й і бешкет!

Усьтя: Та чи ти часом не дуриш нас?

Химка: / ПОКАЗУЄ У ВІКНО/. Та он гляньте, як по двору по жожа наша пава, пишається мов верша вболоті!

Усьтя: / ГЛЯНУВШИ/. Ой, ненько моя! Йй Богу, в білій сукні, шей у квітках!

Марта: Справді, справді! І хвату почепила!

Усьтя: Так побіжим зараз до тітки Секлити сказати!

Марта: А побіжим! От буде халепа!

Усьтя: А буде! / СПОТИКАЄТЬСЯ ЛОБОМ З МЕРОНІЄЮ/.

Химка: / СМІЮЧИСЬ/. Ну, тепер уже піде баталія!

Мерон: / ВБІГАЄ СПОТИКАЮЧИСЬ І ШКАНДИБАЄ/. Оце летять! Так штовхнули, аж тіням об двері ударилась! Господи Ісусе Христе, Сине Божій помилуй нас!

Химка: Амінь.

Мерон: Чи чули? Галю просватали за Голохвостого!

Марта: Спізнилась!

Усьтя: Він чуєте, сьогодні вінчається з Пронем!

Марта: Ми ідем до Секлити зараз звістити!

Мерон: І я звами, Ой, не біжіть тільки так, бо я не зйду звами, у мене ноги покалічені! Ой, не біжіть бо! / ВИБІГА ЗА НИМИ/.

Химка: / СМІЮЧИСЬ У ВІКНО/. Та пождіть бо її, бо впаде! Ну, і оказія! От зух! На двох вінчатись хоче! Чистий Султан! Ха, ха, ха!

ВИХІД 7-й.

/ ВХОДЯТЬ НАСТЯ І НАТАЛКА, ПОВБИРАНІ ПО МІЩАНЬСЬКІ

Настя: Добрий день вам! А Проня прибралась уже?

Химка: З досвіта ще.

Натал: А деж вона?

Химка: Та отам десь пошелепалась замітити двір. / ПІШЛА /

Настя: А я знаеш, не хотіла після того вечора і приходити до неї до тої принди, та уже дуже просила.

Натал: І мене теж, шей стара Сірчиха приходила! Та я уже подумала, Бог зними! Ну, і щастя оцій Проні! І чим вона його взяла?

Настя: Кислим оком, та довгим носом.

Натал: А вже правда! І де в його ті очі були?

Настя: Звичайно, за гроші бере.

Натал: То вона його заманила своїми гарними приборами та брансолетами.

Настя: Дай мені серце покій! Хіба вона вміє і прибратись до ладу? Поначіплює, понавішує, мов на куделю вовни тай повертається, як гиндик, і все оте на ній, як на корові сідло.

Натал: Іменно, яв на корові сідло.

Настя: А з того ганчіря, шей пика вигляда, що за три дні не одполошеш. ВИХІД 8-й, ВХОДИТЬ ПРОНЯ.

Проня: / ВХОДИТЬ І ПОВАЖНО ВИТАЄТЬСЯ / . Здрастуйте вам!

Наталк: Ах, яке на вас, убрання, аж очі вбира.

Настя: Чудо, чудо! У вас таки смаку як у тії кралі.

Натал: Та яке модне!

Проня: У першому магазині на Хрещатику шилось.

Натал: А як до лица, все вам, хоч малюй!

Настя: Ви сьогодні дуже гарні, мов ота квіточка, що в віночку!

Проня: Мерсі за компліман!

Настя: / ДО НАТАЛКИ / Не передавай куті меду!

Натал: / ДО НАСТІ/. Та чорт її бери/ ВГОЛОС/. Ой, не-ть-ко моя, матінко! Який же у вас, Проня бранєслєт, а сережки аж горять, мов саме сонце вскочило вхату!

Настя: Чи справдіж?

Проня: А вже-ж! / ВХОДИТЬ ЯВДОКІЯ/.

Явдок: / ВХОДИТЬ З ПЕКАРНІ В ЧЕПЧИКУ І В ДОРОГІМ ПЛАТКУ/. І деж бито не справжні, коли за каблучку оту на руку чи як її, дала дваццять карбованців, а за сережки, аж сімдесят пять, своїми руками давала!

Настя: Ого! Сімдесят пять!

Натал: Ой, мамо моя!

Голос: / З-ЗА ВІКНА/ Тай зеленаж як рута!

Проня: Таки не витерпіли, прибігли, щей Химку сюди приведіть!

Явдок: Як то, щоб і тепер, коли слухний час настав, не похвалитесь перед добрими людьми? Ні вже дочко, вибачайте!

Проня: Охота! Диво яке, що золото, чи гальмази!

Явдок: Як то не диво? От за ту матерію, що на сукні позаторік платила ще по три карбованці!

Настя: Позаторік ще?

Явдок: Еге-ж, тапер за таку ціну не купиш!

Проня: Виб мамо пішли краще до пекарні порядкувати, ніж не знать що верзти!

Явдок: Та там уже все готове. А за другу сукню шовкову заплатила аж по три карбованці з половиною за аршин: така вже дорога, що Господи! Ось я винесу. / ЙДЕ В КІМНАТУ/.

Проня: Та що ви розносились, неначе не носили зроду шовкового?

Настя: Покажіть, покажіть, ми ще не бачили!

Степ: / З ЗА ВІКНА/. За когò Сірки віддають дочку?

Голос: За якогось циліурника.

Степ: Невжеж за Голохвостого? Жид значить праєду ка-зав.

Явдок: / НЕСЕ ЦІЛИЙ ХМУТ РІЖНОГО ШМАТЯ/. Ось, де гляньте
яке!

Настя: Чудесне: широке та добряще! / МАЦАЄ/.

Натал: Ой, яке гарне, як шелестит!
/ ЮРБА ВСЯКОГО РОДУ ПХАЄСЯ ДО ВІКОН А ДЕХТО І
ДО ДВЕРЕЙ/.

Проня: Мамо, що ви робите? Гляньте на вікна!

Явдок: Нічого, доню, нехай люди дивляться, який посаг дає
мо за дочкою, хай знають усі, що не поскупились!
А ось, гляньте, зелена адамашова!

Настя: Чи шовкове, чи бавовняне?

Явдок: Шовкове на два шістдесят, тай то через те усту-
пив, що дуже залежала матерія.

Проня: Ви не знать, що мамо!

Явдок: Чого? Ей Богу правда!

Голос: / З-ЗА ВІКНА/. Тай зеленаж як рута!

Парубок до дівчини/ Тобі до лица пристало!

Дівч: Диви і не пристало б, якби і на тебе наченить, то
на жабу-б і здався! / СМІХ ЗА ВІКНОМ/.

Проня: Чуєте, який ярмарок завели?

Явдок: То пусте. Ось ще одна сукня жовтогоряча, з якогось
такого чудного, що й явником не вимовлю...

Проня: З мужлецталену.

Явдок: Еге-ж!

Голос: / З-ЗА ВІКНА/ Ой, ненько моя, як жар аж горить.

Паруб: От би мені, бра, на штани!

Проня: Зачиніть вікна!

Явдок: Нехай дивляться: один тому час!

Проня: Тут незабаром жених буде, а вони розташувались.

Явдок: Явдок: А ось, гляньте, які мережені та тонкі жу-
сточки до носа.

Проня: Ви ще і сорочки принесіть!

Явдок: І принесу, тут нема сорому: дїмо світове!

Натал: Ой, якіж гарненькі!

Паруб: / З-ЗА ВІКНА/. Гля, гля! На доброго козака, то
нікуди і чнунти!

Мішанка: / ЗДВЕРЕЙ/ До твого носа і пристало!

Паруб: Та і у молодой-ж, як добра коновка!

Проня: Що-ж це ви тут шкандал робите? Напустили мужви?

Явдок: / НЕ СЛУХАЄ/. А ось укривало едвобове, рожеве, у вльоровскім вистібали.

Настя: Славне! Та велике яке!

Наталя: Тут і трох можна вкютати!

Мішан: / З-ЗА ДВЕРЕЙ/. Я-б під таке полізла!

Паруб: Тай яб, якби мене попросили...

Проня: Я не можу вже цього видержати, Геньте мамо, зва- шим приданим! Химко, зачиняй вікна, та повинось оцей мотлох! Ходімо, сестрички, од шкандалу до мої кімнати...

Настя: Ходімо, ходімо! / ПІШЛИ/.

/ ХИМКА ЗБИРАЄ ШМАТЯ, ЯВДОКІЯ МАХАЄ РУКОЮ/.

Явдок: Я-ж піду стрічати гостей, а ти гукни старого!

/ ЯВДОКІЯ ВИХОДИТЬ/

Химка: Добре! / ЙДЕ ДО ВІКОН/. Та не лізьте притьмом у хату, одступітьса од вікон! / ВИХОДИТЬ/.

Голос: Чи ба! Хтось приїхав хвайтенами. Це, либонь же- них!

Другі: Де? де?

Голос: Геньте! Одступітьса! Ой, ноги, ноги!

ВИХІД 10-тий.

ВХОДИТЬ ГОЛОХВОСТИЙ І ДВА МИТРОПОЛИЧИ БАСИ.

Голох: / ВХОДИТЬ У ФРАЦІ, ПРИ ЦИЛІНДРІ, ЗА НИМ ДВА БАСИ. Оце все, як видите, беру: двор величезний, садок, дом і те што втому.

Бас, 1: О, Сірки не убогі! Сіркова лавка швидко перейде на першу вулицю на Подолі.

Бас, 2: Наберете в кешені добра.

Голох: Авже-ж набарьом не мало добра: не вдурнів уда- лись! Через неделю і міста ви не пізнаєте цьо- го двору. Отут на вулицю вчишу кам'яний дом пер ваго храсону, на два етаж під бляшаною кришкою: ав старий дом я буду свиной заганять.

Бас, 1: Тобі пощастило брате, їй Богу!

Бас, 2: Тільки слухай суди пане Свириде: я памятаю тро- хи дочку Сірків, здається мов погана...

Голох: То не мішаєть, пустое, значить, дело, аби по больше денег, то ми брат, при боце заведемо... гм...

Бас, 2: Важно!

Бас, 1: Люблю!

Голох: / БЕ ПО ПЛЕЧИ/ Хе, хе! Колиб уже скрутитись швидче, у мене просто через ту Секлиту души нето... Ну, що як ускочить? Хоч з Кііва тікай, не то што! здається только, я їх уложив добре, да вони у ми сварці на щастя... Господи помяни царя давида і всю кротость його!
/ВХОДИТЬ ПРОНЯ, НАТАЛКА І НАСТЯ/.

Голох: / ПІДБІГІ ЗКВІТКАМИ/ Позвольте, дорогая невеста ради, значить, щасливейшого для меня дня, подать вам пукета і поцеловать ручку!

Проня: / СРОМЛИВО БЕРЕ/. Ах, мерси! Бонжур!

Голох: Красниє цвіти, прекрасней кветце./ ЦІЛУЄ РУКУ/.

Проня: Мерси! / НА БІК/ Який душка!

Голох: Позвольте одрекомендувать вам моїх шахверов: Орест - знаменитий бас метрополичий, і не менче знаменита октава митрополича - Кирило...

Проня: / ПОДАЄ РУКУ/. Очінно рада, Сядайте.

Баси: Спасибі, ми постоїмо.

Проня: Нет, чого-ж безпокоїться? щей в церкве, как даст Бог настоїтєсь.

Бас, 1: Д, я такої панни і потрудитись можна.

Проня: Ви мне камплімента пуцаєте? Мерси!

Бас, 1: Можна і припустити!

Бас, 2: Стоїть.

Голох: Обходженіє понімають.

Проня: Да модні кавалери./ ОДХОДИТЬ ПІД РУКУ З ГОЛОХ-ВОСТИМ ТОЙ ЩОСЬ ЛЕБЕДИТЬ/.

Бас, 1: Туу нас брат же велика випивка.

Бас, 2: Невже? Добре приймають?

Бас, 1: Побачиш!

Настя: / ДО НАТАЛКИ/ Дивись, як ота чапля маніжитья ж та кладе носа йому на плечі.

Натал: Мегеж, ну їй уже можна...

Настя: Чіплятись на шив при всіх?

Проня: / БАСИ ПІДХОДЯТЬ ДО НИХ І ПРОСЯТЬ ПІД РУКУ/.
/ ДО ГОЛОХВОСТОГО/. Ах, не говоріть мене такого бо я как огонь зашарюсь...

Молох: Што-ж делать, моя дорогая, пуколько когда ето световое дело, да у меня просто сердце не видер жить етой проволочки, ей Богу, может луснуть! Когдаб по скоріше уже тіі церемоніі.

Проня: Да, ужась, как долго! Я позову родителів зараз.
/ ІДЕ ДО ПЕКАРНІ/.
/ ВХОДЯТЬ ПОВАЖНІ МІШАНЕ І МІШАНКИ/.

Гість: З неділею святою будьте здорові із чесним весілям! Дай, Боже, щастя цьому домові!

Друга: А деж казяі? Не видко.

Гість: Ото певно жених зквітков.

Другий: Тай у купеж убрався!

Гість: А нічого, з себе гарний!

Друга: Тільки худий, нічого і в руках подержати!

/ ГОЛОХВОСТИЙ ЗАБІГА КОЛО ПОДРУГ/.

/ ВХОДЯТЬ СТАРІ СІРКИ, ПРОНЯ І ХИМКА/.

/ СІРКО ІДЕ ПОПЕРЕДУ, ЗА НИМ ЯВДОХА З ХЛІБОМ І СОЛЕЮ, ПРОНЯ ПОХНЮПИВШИ ОЧИ, ЗА НЕЮ У ДВЕРАХ СТАЄ ХИМКА/.

Прок: / ДО ГОЛОХ. ОБНІМАЮЧИ/ От тепер ви вже наш: тепер нас нікто не розлучить! Будьте-ж щасливі в новій жизни!

Явдок: Дай, Боже, вам всякого щастя і здоровля! Любіть мою дочку: одна тільки она і е!

Прок: / БЕРЕ ПРОНЮ/. От передав вам їх з рук на руки, любіть і жалуйте! / ЦІЛУЙ ПРОНЮ/. Пошли вам Боже всякого благополучія, а ви нас дочко не забувай те і вибачайте вже, що ми прості!

Явдок: / ЦІЛУЄ ПРОНЮ І ПЛАЧЕ/ Нікто не знає, одна мати знає, як тяжко видавати заміж дочку одиначку. Була, жила в хаті, а завтра ні до кого і слова буде промовити!

Проня: Мамо! годі! Коли-б уже швидче!

- Мішан: Не тепер то вчетвер, а все таки дівчат не мине те лихо!
- Прск: Не плач стара: треба-ж колись віддати.
- Явдок: Сх, тяжко-ж мені з дочкою розстатись.
- Голох: Не баріть папонько і мамонько, діла: в церкве псп дожидаєсь!
- Прок: Пора, пора, стара!
- Явдок: Химко, давай швидко килимця! Поблагословимо зараз тай до церкви!
- Голох: / ДО ВАСІВ/. Гукніть на хвайтона, щоб готові були! / ДО СЕБЕ/. Винеси Господи!
/ СТЕЛЯТЬ КИЛИМА, СТАРІ СІДАЮТЬ НА СТИЛЬЦІ ЗІ СОЛЕЮ І ХЛІБОМ. МОЛОДІ КЛЯКАЮТЬ НА КАЛИМІ, ДВА БАСИ, НАСТЯ І НАТАЛКА З СВІЧКАМИ ПО БОКАХ/.
/ ВБІГАЄ СЕКЛИТА, УСТЯ, МАРТА І МЕРОНІЯ А ПОТІМ ГАЛЯ ПО ЗАДУ/.
- Секли: / ЗА ВІКНОМ/. Пустіть, пустіть! Пропустіть Секлиту ту Лимариху! / ВОІ ПОТОРОПІЛИ/.
- Голох: / НА БІК/ Пропа-я!
- Проня: Тітка?
- Явдок: Сестра?
- Степ: / З-ЗА ВІКНА/ Гей, Тітка Секлита ще поміша весіля лю, треба сповістити жида.
- Секли: / -ВЛІТА МОВ НЕСАМОВИТА/ Стійте, не благословіть! Не благословіть кажу!
- Явдок: Бог з тобою сестро!
- Прок: Господь звами!
- Секли: Га! Злодіяцке весілля? Хотіли вкрасти мого зятя, жениха моєї Галі, та не вкратете! Я вам докажу, що не вкратете!
- Явдок: Сестро спамятайся, чи ти при собі?
- Проня: Що це за шкандал! Якого жениха?
- Секли: Я при умі! Секлиту Лемариху не обійдете! Я за своє дитя встою, Не пушу до вінця, стійте, не підете! Не пушу, хоч лусну!
- Марта: Не пускайте, кумо, не пускайте!

- Прок: Бога ради, не кричить: дивіться, скільки по вікнах людей!
- Явдок: Сестро, Секлито Пилиповно! Не роби сорому нам прошу тебе! Чим же ми винні?
- Секли: Не винні? Одбили жениха у моєї дитини! Я на всі Кожумяки кричатиму, розбій, розбій!
- Проня: Ой, шкандал! шкандаль!
/ КОЛО ВІКОН ЦАЛЕ ТОВПИЩЕ, ВСІ КРИЧУТЬ, ВРЕНТІ ШИБА ТРІСНУЛА І ВПАЛА НА ПІДЛОГУ, МЕРОНІЯ, УСТЯ І МАРТА ВСІМ ЩОСЬ ШЕПЧУТЬ, ВОНИ ДУЖЕ РАДІ ЗТОГО
- Прок: Зачиняйте хоч вікна, одгоньте людей!
- Голох: Що-ж це, впустили якусь самошешу!
- Секли: Я самошеша? Ти мене самошешою зробив!
- Проня: Вона п'яна! Залила очи тай лізе!
- Явдок: Голубко, сестро, не безчесть нас, не губи нашої Проні! Однаж тільки. / ПЛАЧЕ/.
- Секли: Сестро! В тебе дочка і в мене дочка! Нехай я буду і сяка і така, і проста, і ликом шита, а все таки я мати своїй Галі! Не дам знущатись над мою дитиною і за панілим поганьцям! / ДО ГОЛОХ-ВОСТОГО/. На що ти дурив мое дитя, нащо доптав до неї стежку? Нащо залицявся, коли ти не думав її брати?
- Проня: Свириде Петровичу, що вона каже?
- Явдок: Як же це, Свириде Петровичу?
- Голох: Брехня, брехня! Я вам не позволю, публікувати мене Я вам! я... я...
- Усьтя: / ДО СЕКЛИТИ/ Шей брехню завдає?!
- Секли: Я тобі докажу брехню, перевертню чортівний, пройдисвіте, ланцю!
- Голох: Я такого шкандалю не допущу, не прощу нікаким разом! Я вам не хто! Я Свирид Петрович Галахвастє стов! Мені гаворить такого чортівіння? Да у мене всі будочки онде! / ПОКАЗУЄ КУЛАК/ Да я вас в участь! Да я вас за брехню в рєштанську і замкну трома замками!
- Усьтя: Що, як замкне?

Марта: Під три замки?

Секли: Ой, люде добрі, що-ж це! Мене у рештановську за правду? Секлиту Лемариху, чесну казаяку під три замки? За те, що ти вчора заручився з моєю дочкою?!

Проня: Ай, То правда! Що-ж це?..

Прок: Господи-глум-який! Попущеніє Боже./ ПЛАЧЕ/.

Мерон: Чисте скушеніє!

Голох: Врьош стара! Я її знать не знаю, ведать не відаю! З її какоюсь дочкою: вона сказалась! А ми, Проню, хадьом вінчатись. Проконе Свиридовичу, когда почали дело, то надобно якось кончатъ. Невже нас буде держать одна брехлива баба?!

Секли: Я брешу! Я сказалась? А не діждеш ти з твоїм чортівим батьком, з твоєю поганою матір'ю! Не будеш вінчатись! не пушу попа в ризи, хоч роздерить мен не. Ой, кумці голубці, кажіть же ви, хай люде чууть заступіть ся хоч ви за Лемариху, — опаскудив мов ч чесну семью оцей ланець, шарлатан! А сестра рідна за ним руку тягне?!

Бас, 1: / ДО ДРУГОГО/ Що сь брат не горілкою пахне!

Бас, 2: От халепа.

Проня: / КРИЧИТЬ/ Д кажіть, докажіть!

Марта: А якже, учора заручився, сама власними очима бачила і очима уками чула! Щоб я луснула, коли ми не пропили Галю.

Устья: Та ще зпочатку за столом, а далі і долі і заручних пісенє співали їм.

Мерон: Та ще цей раб Божій танцював без одіянія скусительно!

Проня: Ой! Підступило під серце! Ратуйте!/ ПРИПАДА ДО МАТЕРИ/.

Явдок: Господи Боже мій! Що знею? Хоч згляньтєсь!

Прок: Що ви зробили здитиною нашою? % КИНУЛИСЬ ДО ПРОНІ РОЗСТІБУЮТЬ ПЛАТТЯ/.

Секли: А, що, не вірили, який вух?

Голох: Н вірте їй, це заговор! Вона підпоїла свідків!

Я їх усеж на суд! Ну, де-ж би таки я, Галахвастов посватався на якій небудь простой поганке?

Секли: / ЗКУЛАКАМИ ДО ГОЛОХ. / Моя дочка поганка? Ах, ти, каторжний, сибірний! Та я тобі очи видеру злоба!

Проня: / ПЛАЧЕ / Мамо, я не вірю їй! Вона нарочито шкандал робить... Заступітьсяж, Не видержу, Давть мене

Явдок: Сестро зглянся на нас! Не безчесть дочки, Господь тебе покарає на твоїй! / ПЛАЧЕ /

Прок: Слобоніть гостину сестрице! Бачите яке лихо!

Секли: Так, так? мене зкати?!

Проня: / РИДАЮЧИ / Ідіть собі! Н топіть мене!

Секли: Дурна ти, навісноголова! За якого харциза заступашся! Думаєш, що любить тебе? За гроші тільки бере. Та він тебе вчора превселюдно лаяв, нівечив!

Голох: / КРИНИТЬ / Не іміть віри їй, бреше!

Секли: Ой, кумці мої, заступниці мої! Кажіть уже ви, бо були там! Кажіть по правді!

Марта: А лаяв, Господи як, і в батька і в матір, величав її сорю, чаплею, кислоокою жабою наживав!

Проня: Ой, Ой, зарізав!.. Під серце!.. Води!..

Явдок: Боже мій! Убили дитину мою. / УПАЛА КОЛО ДОЧКИ РОЗСТІБУЄ ЇЇ ПЛАТТЯ /

Усьтя: А проклинав як: щоб і холера, і чума на їх голову, щоб вездикали цілим кодром!

Мерон: Прорицав: Анахтема" і Дунув, і плюнув, як на сатану!

Голо: / НЕСАМОВИТО / Це наклеп! Я в суд подам!

Проня: Ай, води, води! / НІВИ ЗІМЛІЛА /

Прок: Химко, води швидче! Господи, одпусти і припусти!

Явдок: Ой, рятуйте! Н жива! / ХИМКА ПРИНОСИТЬ ВОДУ І ПРИСКАЮТЬ НА ПРОНЮ /

Бас, 2: Пропала вже випивка!

Бас, 1: Ходім мерщі, щоб ще до мирового не попади!

Проня: / ГІСТЕРИЧНО / То такі ви? Мені одно, а друге другій? При мені у очи мало не вискочите, а за очи банітовати... Ох, Ох!

Голох: / ОДСТУПА / Та що ви їм вірите!

Проня: Чого ви ходили до мене? Нащо ви божились, клялись, падали передімною на коліна?

Голох: Та стійте-ж...

Проня: Н за ваші магазини йшла... я вас любила... а ви нагнушались... на весь Київ!.. Геть-те! Ой, смерть моя, / МЛІЄ /.

Прок: Вон, вон знашого двору, щоб і слід тут ваш не сме рдіє!..

Явдок: Вон, вон! не треба нам такого зятя!

Голох: Ну, до свідання!

Секли: / ХАПА ЙОГО ЗА ПОЛИ / . Ну, тепер я вже не пушу!

Голох: / СВИРИВАЮЧИСЬ / . Одчепіться!

Секли: Н пушу, не пушу! Думаєш що багатий, так і безчесити мене можна? Женимо!

Марта: Та який він багатий? Він банкрот!

Всі: Банкрот... Банкрот...

Голох: / ВИСТУПА НА ПЕРЕД ІЗ ЗАПАЛОМ / . Чого витріпились? Ну, банкрот, так банкрот! А ви думали, як би я був багатий, то пішов би до вашого смітника? Ха-ха-ха! Свинота необразована! Авже мені ваших денег тільки і треба били! Так і розумійте! А вони заклали собі в голову, що я на їхніх дочок задививсь. Антересно дуже! Не найшолби где? Поліє би на смітник! Да я, как первий кавалер, і у Липках би знайшол настоящих ба ришень з оттакими куделями, а не сватався-б на ваш шій дурній потороці поганій Проні!

Проня: АЙ! / ЗІМЛІЛА / / СЕКЛИТА РОЗВЕЛА РУКАМИ / .
/ ВХОДИТЬ ЖИД І КВАРТАЛЬНИЙ / .

Жид: АЙ, Гевалт! ферфал! Беріть його- он тамечки, шарлатан, машенник!

Кварт: Пожалуйте в участок!
/ ВСІ ОСТОВПІЛИ, ГОЛОХВОСТИЙ ОПУСТИВ ЦИЛІНДЕР /

КУРТИНА СПАДАЄ. К О Н Е Ц Ь.

Н Ю Й О Р К 29 МАРТА 1924 р.

UNIVERSITY OF ILLINOIS-URBANA

3 0112 082572592